

“Ўзстандарт” агентлигининг
2020 йил “25” декабрдаги
ТР-19 - сон қарорига
илова

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг хавфсизлиги тўғрисидаги маҳсус техник регламенти

1-боб. Умумий қоидалар

1-§. Мақсади ва қўллаш доираси

1. Ушбу маҳсус техник регламент (кейинги ўринларда - техник регламент деб юритилади) балиқ ва балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини (кейинги ўринларда - балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари деб юритилади) ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш, унинг эркин ҳаракатланишини таъминлаш учун тамғалаш ва қадоқлаш шунингдек хавфсизлиги хусусида истеъмолчиларни чалғитувчи ҳаракатларнинг олдини олиш талабларини белгилайди.

Ушбу техник регламент Ўзбекистон Республикаси худудида муомалага чиқарилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларига нисбатан қўлланилади.

2-§. Техник регламентнинг техник тартибга солиш объектлари

2. Техник регламентнинг техник жиҳатдан тартибга солиш объектлари қуйидагилар:

а) пищевая рыбная продукция, полученная из уловов водных биологических ресурсов и объектов аквакультуры, растительного и животного происхождения, в переработанном или непереработанном виде, в том числе следующих видов:

сув биологик манбаларидан ва аквакултура объектларидан овланган ўсимлик ва сув ҳайвонот манбаларидан, қайта ишланган ёки қайта ишланмаган шаклда олинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг қуйидаги турлари:

- тирик балиқ, ва тирик сув умуртқасизлар;
- хом балиқ (янги), янги сув умуртқасизлари, янги сутэмизувчилар, хом сув ўтлари (янги) ва янги сув ўсимликлар;
- қайнатиб-музлатилган сув умуртқасизлар, сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари;
- совутилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- ярим музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

- пастеризацияланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- қоқи қилинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- қуритилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- қоқи қилиб-қуритилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- маринадланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- тузланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- иссиқ дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- совуқ дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- ярим дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- сурланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
- болалар озиқланиши учун мўлжалланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан, балиқ ва сабзавотларга асосланган қўшимча овқатлар, асоси балиқ бўлган қўшимча таомлар;
 - пазандалик балиқ маҳсулотлари;
 - ярим тайёр пазандалик маҳсулотлари;
 - балиқ қиймасидан озиқ-овқат маҳсулотлари;
 - балиқ консервалар;
 - табиий балиқ консервалар;
 - ёғ қўшилган табиий балиқ консервалар;
 - ярим тайёрланган балиқ консервалар;
 - пресервалар;
 - донадор икра;
 - пардали икра;
 - икра-уруг;
 - пастеризацияланган икра;
 - прессланган икра;
 - ажратиб тузланган икра;
 - балиқ икрасидан маҳсулотлар;
 - балиқ, сув умуртқасизлар ва сув сутэмизувчиларнинг озиқавий ёғи;
 - балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан гидролизат;
 - ўхшатиб қилинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;
 - балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш, сотиш ва утилизация жараёнлари.

3. Ушбу техник регламент қўйидагиларга таалукли эмас:

- а) балиқларни, сув умуртқасизларни, шунингдек сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларини кўпайтириш ва ўстириш (боқиши) жараёнлари;

б) ихтисослашган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари (болалар овқатлари учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан ташқари);

в) балиқ, сувдаги умуртқасизлар, шунингдек сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари асосида тайёрланган биологик фаол озиқ-овқат қўшимчалари;

г) Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муомалага чиқарилиши мўлжалланмаган, уйда, хусусий фермер хўжаликларида ёки боғдорчилик, томорқачилик ва чорвачилик билан шуғулланадиган фуқаролар томонидан ёки фақат шахсий истеъмол учун мўлжалланган ва озиқ - овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиб ва ажратиш билан шуғулланадиган фуқаролар томонидан ишлаб чиқарилган балиқ озиқ - овқат маҳсулотлари;

д) озиқ-овқатга кирмаган балиқ маҳсулотлари.

3 §. Атамалар ва таърифлар

4. Мазкур техник регламентда қўйидаги атама ва таърифлар қўлланилади:

“аквакултура обьектлари” - сунъий хавзаларда балиқлар, умуртқасизлар, қисқичбақасимонлар ва сув ўтларини етиштириш, шу жумладан кўпайтириш;

“балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан гидролизат” - гидролиз жараёнида балиқ тўқималаридан, сув умуртқасизлардан, сув сутэмизувчилардан ва бошқа сув ҳайвонларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини чуқур сувсизлантириш” - музлатилган маҳсулотлар юзаси, мушак тўқималарининг қалинлигига кириб ва ташки кўринишини бузмасдан механик усулида олиб ташланмайдиган оқ ва (ёки) сариқ доғлар борлиги кўрганда намоён бўладиган балиқ, сув умуртқасизлар, сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларилари маҳсулотларининг юзасида тўқима шарбатини йўқотиши;

“балиқлардан, сув умуртқасизлар ва сутэмизувчилардан олинадиган ёғлар” - озиқ-овқат қўшимчалари ва (ёки) ароматизаторлар қўшилган, ёки қўшилмаган сув умуртқасизлар ва сув сутэмизувчилар, ёғли балиқ хом ашёсидан тайёрланган балиқ таомлар;

“балиқ ва сабзавотларга асосланган қўшимча озиқ-овқат маҳсулотлар” - кичик ёшдаги болалар учун мўлжалланган, ўсимлик таркибий қисмлари (мева, сабзавот, дон, ун) қўшилган турли хил балиқлардан тайёрланган, маҳсулот умумий массасининг 18% дан 40% - гача балиқ мушак тўқимасини ўз ичига оладиган болалар учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - инсон истеъмоли учун мўлжалланган, ишлов берилмаган ёки ишлов берилган шаклдаги, балиқ (тирик балиқ ва барра балиқ, сувда яшовчи умуртқасизлар (шу жумладан

тирик ва сув янги умуртқасизлар), шунингдек сув ўтлари (шу жумладан янги сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари (шу жумладан янги сув ўсимликлари), шу жумладан улардан олинадиган маҳсулотлар;

“балиқ асосидаги қўшимча озиқ-овқат маҳсулотлари” - кичик ёшдаги болалар учун мўлжалланган, турли хил балиқлардан тайёрланган, маҳсулотнинг умумий массасидан балиқ мушак тўқималарининг 40% дан кўпроғини ўз ичига олган болалар учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“балиқ пазандалик маҳсулотлари” - термик ишлов беришдан кейин ёки уларсиз овқатланишга тайёр озиқ-овқат қўшимчалари ва (ёки) озиқ-овқат компонентлари қўшиб ёки қўшмасдан тайёрланадиган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг эгаси” - балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг эгаси, бошқарувчиси ёки фойдаланувчиси сифатида фаолият юритадиган мулк ҳуқуқига эга юридик ёки жисмоний шахс;

“балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан тайёрланган қийма” - балиқ, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларидан бир ҳил массага майдаланиш жараёнида тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“балиқ маҳсулотларини утилизация килиш” - ундан фойдаланиш ва ундан фойдаланиш учун яроқсиз бўлган маҳсулотнинг ҳолати, шунингдек унинг одамлар, ҳайвонлар ва атроф - муҳитга заарли таъсирини истисно этиш;

“балиқ озиқ - овқат маҳсулотларининг яроқлилик муддати” - балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ушбу техник регламентда белгиланган хавфсизлик талабларига тўлиқ жавоб бериши, шунингдек маҳсулотнинг ўрамида кўрсатилган истеъмол хусусиятларини сақлаб туриши ва кейинчалик озиқ - овқат маҳсулотининг яроқсизлигига фойдаланишга мўлжалланган вақт;

“сув сутэмизувчилар” - яшаш муҳит ҳароратидан юқори бўлмаган ҳароратда жойлашган ёки совутилган, ҳаёт белгилари бўлмаган сув сутэмизувчилар;

“сув умуртқасизлар” - ҳаёт белгиларини сақлаб қолган, яшаш муҳити ҳароратига якин ҳароратда сувдан овланган қисқичбақасимонлар, молюскалар ва игнатанлилар.

“балиқ консервалари” - балиқлар, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларидан, шунингдек сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларидан тайёрланган, уларнинг масса улуши камида 50% ни ташкил этадиган, озиқ-овқат қўшимчалари ва ароматизаторлар, қайла, гарнирлар қўшиб ёки қўшмасдан тўлдирилган, герметик ёпилган идишда стерилизация қилинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“балиқ чиқиндилари” - балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун яроқсиз озиқ-овқат хом ашёси ёки балиқ озиқ-овқат

маҳсулотлари ишлаб чиқариш давомида ҳосил бўлган ушбу маҳсулотларнинг фойдаланилмаган қолдиқлари;

“балиқ икрасидан маҳсулотлар” - тўлиқ ёки икра бўлакларидан, балиқ икра донасидан, балиқ моллюскалари ва игнатанлилардан олинган икра, озиқ-овқат маҳсулотларининг таркибий қисмлари (озиқ-овқат ингредиентлари) қўшилган ҳолда тайёр таомлар;

“глазирланган” - эритилган озиқ-овқат қўшимчалари билан ёки уларсиз ичимлик ёки тоза сувда суғориш ёки ботириш, унда музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари юзасида музнинг ҳимоя қатламини ҳосил қилиш жараёни;

“донадор икра” - лосос оиласи ёки бақрабалиқ -осетрлар оиласининг икра - уруғидан тайёрланган, ишлов берилган ош тузи ёки ош тузи аралашмаси билан, ўсимлик ёғи қўшилган ёки қўшилмаган озиқ-овқат маҳсулотлари;

“ёш болалар учун мўлжалланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - болалар овқати учун мўлжалланган (8 ойдан 3 ёшгacha бўлган ёш болалар, 3 ёшдан 6 ёшгacha бўлган мактабгача ёшдаги болалар, 6 ёш ва ундан катта ёшдаги мактаб болалари учун) бола организмининг тегишли физиологик эҳтиёжларини қондирадиган ва тегишли ёшдаги боланинг соғлиғига зарар етказмайдиган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари.

“икра-дон” - тухумдоннинг бириктирувчи тўқимасидан ажратилган балиқ, моллюскалар ва игнатанлилар икраси;

“ишлаб чиқарувчи” - ўз номидан балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқарадиган ёки сотадиган ва техник регламентлар талабларига мувофиқлиги учун жавобгар бўлган юридик шахс ёки якка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтган жисмоний шахс, шу жумладан хорижий ишлаб чиқарувчи;

“иссиқ дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - иссиқ дудлаш жараёнида ва тўлиқ пиширилган маҳсулотлар ранги, ҳиди ва таъмига эга олдиндан тузланган балиқлар, сув умуртқасиз сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонлариларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“қайта ишланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - балиқ, сув умуртқасизлар, сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларилардан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шунингдек, ишлов берилган сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари;

“қайта ишланмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - балиқ, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонлариларидан, шунингдек, ишлов берилмаган сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“қайта ишлаш (ишлов бериш)” - термик ишлов бериш (музлатиб ва совутишдан ташқари), дудлаш, консервалаш, пишириш, маринадлаш,

куритиш, тузлаш, бойитиш, ажратиб олиш, экструзия ёки шу жараёнларнинг биримаси;

“қайнатиб-музлатилган сув умуртқасизлар” - оқсилининг тўлиқ ивишига қадар олдиндан қайнатиладиган ва минус - 18 °C дан юқори бўлмаган ҳароратгача музлатиладиган сув умуртқасизлар;

“қайнатиб-музлатилган денгиз ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари” - сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари эластик зичлик даражасигача пиширилган ва минус -18°Cдан юқори бўлмаган ҳароратгача музлатиладиган денгиз ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари;

“келиб чиқиши сув ҳайвонлариотга мансуб бўлган сувдаги организмларининг озиқ-овқат маҳсулотлари” - балиқ, сувда яшовчи умуртқасиз сув ҳайвонларилар, сувда яшовчи сутэмизувчилар ва бошқа сувда яшовчи сув ҳайвонларилар уларни сақлаш, кўпайтириш ёки сунъий равишда яратилган яшаш жойларининг ярим эркин шароитларида овланган (ушланган) сув ҳайвонларилар;

“келиб чиқиши ўсимлик бўлган сувдаги организмларининг озиқ-овқат маҳсулотлари” - боқиши, кўпайтириш ёки сунъий равишда яратилган яшаш муҳитининг ярим эркин шароитларидан ажратиб олинган (ушланган) сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари;

“келиб чиқиши ўсимлик бўлган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - келиб чиқиши ўсимлик бўлган сувдаги биологик манбалардан олинган ва келиб чиқиши ўсимлик бўлган сувдаги организмларининг (аквакултура) озиқ-овқат маҳсулотларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“келиб чиқиши сув ҳайвонлариотга мансуб бўлган қайта ишланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - сув ҳайвонларилардан олинган сувдаги биологик манбалари ва аквакултура озиқ-овқат маҳсулотларидан тайёрланган, қайта ишланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“консерваларни стерилизация қилиш” - ишлаб чиқарувчи томонидан белгиланган сақлаш, ташиш ва сотиш шароитида консерваларнинг саноат стериллигини таъминлаш, уларнинг яроқлилик муддати чекланган муддатга маҳсулотларни 100 °C дан юқори ҳароратда термик ишлов бериш;

“келиб чиқиши сув ҳайвонлариотга мансуб бўлган сувдаги биологик манбаларни овлаш” - балиқлар, сув умуртқасизлар, сув ҳайвонлариларни табиий яшаш жойларидан овлаш (тутиш);

“келиб чиқиши ўсимлик бўлган сув биологик манбаларни овлаш” - сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларини табиий яшаш жойларидан овлаш.

“қоқи қилинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - қоқи қилиниш жараёнида олдиндан тузланган балиқлардан, сув умуртқасизлар, сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонлариларидан

тайёрланган балиқнинг озиқ-овқат маҳсулотлари, намлиқ массаси 30%-ни ташкил этадиган, зич тузилиши ва пишган маҳсулот хусусиятларига эга бўлган балиқ;

“қуритилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - намлиқ масса улуши 20%-дан кўп бўлмаган қуритиш жараёнида олдиндан тузланган балиқлар, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларилари, шунингдек сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“қуритилган-қоқи кининган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари”: 20%-дан 30%-гача намлиқ масса улуши қуритиш-қоқи қилиш жараёнида олдиндан тузланган балиқлар, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонлариларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“маринадланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - ош тузи, шакар, зираворлар ва озиқ-овқат кислотаси аралашмаси билан ишлов берилган балиқлар, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонлариларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - маҳсулот қалинлигига минус -18°C дан юқори бўлмаган ҳароратгача музлатиш жараёни олиб борилган балиқ, сув умуртқасиз, сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув сув ҳайвонларилари шунингдек, сув ўтлари ва улардан тайёрланган маҳсулотлар, бошқа сув ўсимликлари;

“пардали икра” - совутилган, музлатилган, тузланган, дудланган ёки қуритилган шаклда пардали икра, чиғаноқ ва игнатанлилардан тайёрланган ёки қисмларга бўлинган озиқ-овқат маҳсулотлари;

“паразитларнинг мавжудлиги (паразитар заарланишлар)” - кўздан кечириш пайтида ва (ёки) бошқа усууллардан фойдаланган ҳолда балиқ таомлари, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонлариларини ажратиш имконини берадиган паразитлар, паразитлар ёки уларнинг қолдиқлари балиқ овқатларида мавжудлигини назорат қилиш;

“пастеризация” - чекланган сақлаш муддати давомида маълум бир сақлаш ҳароратида унинг хавфсизлигини ва микробиологик барқарорлигини таъминлаш, 60°C -дан 100°C ҳароратгача маҳсулотларни термик ишлов бериш;

“пастеризацияланган балиқ икраси” - герметик муҳрланган пакетларда балиқ икрасидан тайёрланган, озиқ-овқат қўшимчалари билан ош тузи аралаштирилиб ёки ош тузи билан қайта ишланган пастеризацияланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“пастеризация қилинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - пастеризацияланган, герметик қадоқланган, қайла тўлдирилган, қўшимчалар қўшиб ёки қўшмасдан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“қафасларда балиқ етиштириш” - сув мұхитида балиқларни етиштириш, күпайтириш ва сақлаш учун мослаштирилған қурилмалар;

“совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - тутунли, тутунсиз, ёки совук дудлашнинг аралаш усули жараёнида ва дудланган маҳсулотлар ранги, хиди ва таъмиға эга олдиндан тузланган балиқлар, сув умуртқасизлардан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“сурланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - серсувилик даражаси бир оз сиқилған ва пишған маҳсулотнинг хусусиятларига эга намликтининг белгиланған масса улуши қоритиш-қоқи килиш жараёнигача олдиндан тузланған балиқлар, сув умуртқасиз, сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларилардан тайёрланған балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“сувдаги биологик ресурсларини овлаш” - табиий ва сунъий яшаш жойидан ажратиб олинған сув биологик манбалари;

“тоза сув” - балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигига зарар етказиши мүмкін бўлған миқдордаги микроорганизмлар, заарли радиоактив моддалар ва заҳарли планктонларни ўз ичига олмайдиган дизенфекцияланған (тозаланған) сув, шу жумладан, денгиз ёки чучук сув;

“тирик балиқ” - табиий равища ёки унинг яшаш мұхитига яқин жойда, тананинг табиий ҳаракатлари, жағлар, ойқулоқ (жабра) қопламалари билан сузувлар балиқ;

“тирик сув умуртқасизлар” - яшаш шароитларида сақланадиган механик тасирларга хар бир тур учун характерли реакцияга эга игнатерлилар, моллюскалар, қисқичбақасимонлар.

“табиий балиқ консервалар” - стерилизация қилинадиган таркибий қисмларни олдиндан термик ишлов бермасдан зираворларнинг асосий таркибий қисмларига қўшилған ёки қўшилмаган ҳолда балиқ, сув умуртқасиз, сув ҳайвонлари, сув сутэмизувчилар тайёрланған балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“пресланган икра”- икра-уруғининг қиздирилған тўйимли туз эритмасида тузланиб, бир хил масса хосил бўлгунча қадар пресланған балиқ озиқ-овқат маҳсулоти

“тузда сўндирилған икра” - ош тузи ва ош тузи аралаштирилған озиқ-овқат қушимчалари билан ишлов берилған донадор икра (осетр оиласи ва лосос оиласининг балиқларидан ташқари), қисқичбақасимонлар, игнатанлилардан тайёрланған балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

“тарқатиш ва тозалаш маркази” - зарур бўлған вактгача тирик икки табақали моллюскаларни биологик тозалаш, саралаш ва қадоқлаш учун тоза оқимли, ёки ичимлик суви билан жихозланған мосламага жойлаштириш

“тузланған балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари” - ош тузи ёки денгиз тузи билан ишлов берилған, зираворлар қўшилған ёки қўшилмаган,

уларнинг экстрактлари, шакар, озиқ-овқат қўшимчалари, истеъмол қилишга тайёр балиқ озиқ-овқат маҳсулотлар;

"тақлидланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари"- ушбу тақлидланган маҳсулотнинг органолептик хусусиятларини тиклайдиган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари (масалан "икра аналоги", "қисқичбақа таёқчалари")

"ўсимлик-балиқларга асосланган қўшимча озиқ-овқат маҳсулотлари" - кичик ёшдаги болалар учун мўлжалланган ўсимлик маҳсулотларидан (мевалар, сабзавотлар, дон, ун) ва турли хил балиқлардан тайёрланган, умумий маҳсулот вазнининг 8% - 18%-гача бўлган балиқ мушак тўқималаридан тайёрланган болалар учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

"фикотоксинлар" - баъзи турдаги сув ўтлари томонидан ишлаб чиқарилган майда сув ўтлари ва моллюскаларда (сефалоподлардан ташқари) ва қисқичбақа ички органларида тўплана оладиган табиий заҳарли моддалар;

"хом балиқ (барра)" - яшаш муҳитининг ҳароратидан юқори бўлмаган хароратда жойлашган ёки совутилган, ҳаёт белгилари бўлмаган балиқ;

"сув ҳайвонларилардан олинадиган қайта ишланмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари" - балиқ, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва қайта ишланмаган бошқа сув ҳайвонлариларидан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

"хом сув ўтлари (барра) барра сув ўсимликлар" - сувдан олинган ва ўзига хос ранги, ҳиди, тўқима эгилувчанлиги юзасида сув қатламини сақлаб қолган сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари;

"ҳимоя қилиш" - ишлаб чиқарувчи томонидан белгиланган шартларга мувофиқ зич ва (ёки) герметик ёпилган истеъмол ўрамида озиқ-овқат қўшимчалари, гарнирлар, қайла қўшиб ёки қўшмасдан сақланадиган уларнинг таркибида аниқ массанинг камида 65% балиқ, 55% сув умуртқасизлар, икра, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларилар учун, шунингдек сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари, ош тузининг масса улуши 8 фоиздан ошмайдиган тузланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

"яrim тайёр балиқ пазандалик маҳсулоти" - тайёр бўлмаган ҳолда пазандачиликнинг бир ёки ундан кўп босқичидан ўтган озиқ-овқат компонентлари ва (ёки) озиқ-овқат қўшимчалари қўшилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

"яrim дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари" - тутунда тайёрланган ёки тутунсиз аралаш усуслар совутиб дудлаш жараёнида ва дудланган маҳсулотлар бир оз ранги, ҳиди ва таъмига эга олдиндан тузланган балиқлар, сув умуртқасизлар, сув ҳайвонларилар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув ҳайвонларилардан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;

"яrim музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари"- ички тўқима суюклик музлаш ҳароратидан паст, 1°C ёки 2°C ҳароратгача музлаш жараёнида дучор бўлган балиқ, сув умуртқасизлар, сув сутэмизувчилар ва бошқа сув хайвонлари, сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари;

"яrim консерваланган балиқ" - иссиқликка чидамли, спора ҳосил қилмайдиган микрофлоранинг нобуд бўлишини таъминлайдиган, термик ишлов бериладиган, спора ҳосил қилувчи микрофлоранинг микдорини камайтириш ва ишлаб чиқарувчи томонидан белгиланган сақлаш муддати учун 6 °C-дан юқори бўлмаган ҳароратда микробиологик барқарорлик ва маҳсулот хавфсизлигини кафолатлайдиган герметик ёпик қадоқдаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари.

4-§. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари идентификацияси

5. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари идентификацияси қуидаги усувлардан бири ёки бир нечта усувлар билан амалга оширилади:

а) ном бўйича усул- истеъмол ўрамлари, транспорт ўрамлари ва (ёки) илова қилинган ҳужжатда кўрсатилган маркировкада балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари номини таққослаш орқали ҳамда ушбу техник регламентда белгиланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари турини аниқлашда кўрсатилган ном билан;

б) визуал (кўз билан кузатиш) усул - ушбу техник регламент ва (ёки) тайёр маҳсулот ҳужжатида балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини аниқлашда кўрсатилган белгилари билан ташқи кўринишини таққослаш орқали;

с) органолептик усул - ушбу техник регламент ва (ёки) тайёр маҳсулот ҳужжатида балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини аниқлашда кўрсатилган органолептик кўрсаткичлар билан балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг ташқи кўринишини таққослаш орқали;

г) аналитик усул - ушбу техник регламент ва (ёки) тайёр маҳсулот ҳужжатида балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини аниқлашда кўрсатилган белгиларига морфологик, физик, кимёвий, биокимёвий ва микробиологик кўрсаткичларнинг мувофиқлигини текшириш орқали ҳамда ҳақиқий кўрсаткичларини асл табиий намуналар билан белгилаш, шу жумладан, балиқ, сув умуртқасизлар ва бошқа сув хайвонлариларини, шунингдек сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларининг турлари идентификацияси усулини қўллаш билан;

6. Органолептик усул балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари номи ва визуал усувлари билан идентификациялаш мумкин бўлмаган ҳолатда ишлатилади.

7. Аналитик усул балиқ озиқ-овқат маҳсулотларинг номи, визуал ёки органолептик усувлар билан идентификациялаш мумкин бўлмаган ҳолатда ишлатилади.

2-боб. Хавфсизлик талаблари

1-§. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларига қўйиладиган хавфсизлик талаблари

8. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муомалага чиқарилган балиқ ва балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ушбу техник регламентнинг 1-7 иловаларида белгиланган хавфсизлик талабларига, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлиги" тўғрисидаги, Ўзбекистон Республикаси "Ветеринария қонуни тўғрисида талабларига мувофиқ бўлиши ҳамда ветеринария, ветеринария-санитария қоидалари ва нормаларига жавоб бериши лозим.

9. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ветеринария руҳсатномасини қўлга киритган хўжаликларнинг (корхоналарлардан) аквакултура обьектларидан, ваколатли орган (Ўзбекистон Республикаси Ветеринария қўмитасининг ҳудудий бўлимлари) томонидан амалга ошириладиган сув биологик манбаларнинг хавфсизлиги мониторинги маълумотларига мувофиқ хавфсиз жойлардан ушланган (овланган) сув биологик манбалардан тайёрланиши керак. Мониторинг маълумотлари ваколатли органларнинг расмий сайтларида ахборот ва телекоммуникация интернет тармоғида жойлаштирилиши лозим.

10. Аквакултура балиқ озиқ-овқат маҳсулотларида табиий ва синтетик гормонал моддалар ёки генетик ўзгартирилган организмлар бўлмаслиги керак.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муомалага чиқариладиган маҳсулотлари таркибидаги ветеринария дори воситалари қолдиқлари (левомицетин "Хлорамфеникол", тетрациклин гурухи ва бацитрацин бундан мустасно), сув ҳайвонларининг ўсиш стимуляторлари (гормонал воситалар), дорилар (микробларга қарши воситалар) техник регламентнинг 2-иловасида белгиланган руҳсат этилган даражалардан ошмаслиги керак.

Ўзбекистон ҳудудида қўйидаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари сотилишга йул қўйилмайди:

а) Diodontidae (икки тишли, типратикан-балиқ), Molidae (ой-балиқ), Tetraodontidae (тўрт тишли) ва Canthigasteridae (тўрт тишли, руфаклилар оиласи) заҳарли балиқ турларини олиб кириш ва улардан фойдаланиш тақиқланади;

б) органолептик кўрсаткичлар буйича истеъмол хусусиятларига мувофиқ булмайдиган;

в) тана харорати минус 18°C дан ошган музлатилган маҳсулотлар;

д) сақлаш пайтида музнинг эришига дучор бўлган;

е) маҳсулот таркибида инсон саломатлиги учун хавфли бўлган биотоксинлар мавжудлиги (фикотоксинлар).

12. Ухлаб қолиши аломатлари бўлган тирик балиқларни хом балиқ (барра) сифатида сотилишни ёки қайта ишлаш учун юборилиши керак.

Бақра балиқ оиласининг тирик балиқлари ухлаб қолишининг биринчи белгиларида дарҳол ичак-човоғини тозлаш учун юборилиши керак.

Жароҳатланганлик, ифлосланган балчик, қум, нефт маҳсулотлари, сув ўтлари, чиганоқлар билан қисқичбақасимонларнинг туллаш пайтида ва юмшоқ зирҳилик пайтида, шуниндеқ, ярим моллюскалар ва игнатерликлар ҳаётнинг айрим белгиларини сақлаб қолган паст фаоллиқдаги қисқичбақасимонлар, моллюскалар ва игнатерликларнинг сотилишига йўл қўйилмайди.

Ҳаётнинг айрим белгиларини сақлаб қолган паст фаоллиқдаги қисқичбақасимонлар дарҳол совутиш, кесиш, пишириш ва (ёки) музлатиш учун юборилиши керак.

Денгиз урчинлари, қисқичбақасимонлар, қориноёқлилар ва қўштабақа моллюскалар фақат жонли шаклда сотилишга ва қайта ишлашга юборилиши керак.

Тирик трепанглар қўлга олингандан сўнг дарҳол ишлов берилиши керак.

Тирик еса бўладиган моллюскалар пастга қавариқ қобиқ япроғи билан жойлаштирилган бўлиши керак.

Тирик қўштабақа моллюскаларнинг қопқоқлари маҳкам ёпилиши ёки бироз очик бўлиши керак, лекин уларга тегиниш пайтида ёпиқ бўлиши керак.

Тирик қисқичбақасимонлар, игнатерликлар ва моллюскалар механик таъсирга жавоб берishi керак.

Тирик қўштабақа моллюскалар фойдаланишга чиқарилишидан олдин сараланиши ва тозалашдан ўтиши керак.

Тирик қўштабақа моллюскалар такрорий сувга ботирилмаслиги ёки уларни сотиш учун қадоқланганидан сўнг сув билан намланмаслик керак.

13. Инсон саломатлиги учун хавфли бўлган балиқларнинг алоҳида қисмлари кесиб олиниши ва кейинчалик ушбу қисмлар утилизация қилиниши лозим.

14. Сув биологик манбалар ва келиб чиқиши сув ҳайвонларига мансуб бўлган аквакултура обьектларидан тайёрланган озиқ-овқат маҳсулотларида паразитлар (паразит заарланишлар) борлигини текшириш керак. Балиқ, қисқичбақасимонлар, моллюскалар ва уларни қайта ишлаш маҳсулотларининг паразитологик хавфсизлик кўрсаткичлари ушбу техник регламентнинг 3-иловасида белгиланган.

Агар тирик паразитлар ва уларнинг гумбаклари инсон саломатлиги учун хавфли булса, тирик баликларда, тирик сув умурткасизларда бўлган сув биологик манбалар ва келиб чиқиши сув ҳайвонлариотга мансуб бўлган аквакултурасидан тайёрланган озиқ-овқат маҳсулотлари тегишли усуллар билан заарсизлантирилиши керак.

Тирик балиқ, хом балиқ, сув умуртқасизлар, совутилган ва кам музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларида инсон саломатлиги учун

хавфли бўлган тирик паразитлар ва уларнинг ғумбаклари аниқланганда бунақа маҳсулотларнинг муомалага чиқаришдан олдин минус 20 °C -дан юқори бўлмаган ҳароратда камида 24 соат ёки минус 35 °C дан юқори бўлмаган ҳароратда камида 15 соат давомида музлатилиши керак, шунингдек унинг хавфсизлигини кафотлайдиган бошқа заарсизлантириш усули қўлланади.

15. Кўриниб турган паразитлар билан заарланган истеъмол қилинадиган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини сотишга йўл қўйилмайди.

16. Келиб чиқиши сув ҳайвонлариотга мансуб бўлган қайта ишланмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг органолептик қўрсаткичларни баҳолашда фарқлар мавжуд бўлса, учувчан асосларнинг умумий азоти қўрсаткичи аниқланади.

Умумий азотли учувчан асосларнинг қўйидаги чегаралари ошиб кетса, балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари саноатни қайта ишлаш ва озиқ-овқат истеъмоли учун яроқсиз ҳисобланади:

Scorpaenidae (Чаён) оиласи турлари учун 100 g гўштга 25 mg азот тўғри келганда;

Қалқонбалиқ (*Pleuronectidae*) оиласи турлари учун 100 g гўштга 30 mg азот тўғри келганда, Палтус (қалқонбалиқ бир тури) бундан мустасно;

Бошқа балиқ турлари учун 100 g гўштга 35 mg азот тўғри келганда.

2 §. Микробиологик хавфсизлик қўрсаткичлари

17. Микробиологик қўрсаткичлар техник регламентнинг 1-иловасида келтирилган микробиологик талабларга мувофиқ бўлиши зарур.

3-§. Паразитологик хавфсизлик талаблари

18. Балиқ, қисқичбақасимонлар, моллюскалар ва уларни қайта ишланган маҳсулотлар учун паразитологик хавфсизлик қўрсаткичлари техник регламентнинг 3-иловасида келтирилган паразитологик талабларга мувофиқ бўлиши керак.

4-§. Гигиеник хавфсизлик қўрсаткичлари

19. Балиқ озиқ-овқатлар маҳсулотлари учун гигиеник хавфсизлик қўрсаткичлари техник регламентнинг 4-иловасида келтирилган гигиеник хавфсизлик талабларига мос бўлиши керак.

5-§. Ёш болаларнинг овқатланиши учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг озуқавий қиймати ва хавфсизлик қўрсаткичлари

20. Ёш болаларнинг овқатланиши учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг озуқавий қиймати ва хавфсизлик қўрсаткичлари техник регламентнинг 5-иловасида келтирилган талабларга мувофиқ бўлиши керак.

6-§. Мактабгача ва мактаб ёшидаги болаларнинг овқатланиши учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг озуқавий қиймати ва хавфсизлик қўрсаткичлари

21. Мактабгача ва мактаб ёшидаги болаларнинг овқатланиши учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг озукавий қиймати ва хавфсизлик кўрсаткичлари техник регламентнинг 6-иловасида келтирилган талабларга мувофиқ бўлиши керак.

7-§. Мушак тўқималарининг намлик кўрсаткичлари

22. Овланган балиқ ва сувдаги умуртқасизларнинг асосий турларидан музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари мушак тўқималарининг рухсат этилган намлик қўрсаткичлари техник регламентнинг 7-иловасида келтирилган талабларга мувофиқ бўлиши керак.

8-§. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш жараёнларига хавфсизлик талаблари

23. “Балиқ ва балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш жараёнлари ушбу техник регламент талабларига, Ўзбекистон Республикаси “Озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида”ги, Ўзбекистон Республикаси “Ветеринария тўғрисида”ги қонуни талабларига мувофиқ бўлиши, ветеринария, ветеринария-санитария қоидалари ва нормаларига ҳамда техник жихатдан тартибга солиш соҳасидаги меъёрий хужжатлар талабларига мос келиши керак”.

24. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш жараёни амалга ошириладиган ишлаб чиқариш обьектларини ташкил этишга қўйиладиган талаблар Ўзбекистон Республикаси “Озиқ-овқат хавфсизлиги тўғрисида”ги қонунида ва техник жихатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив хужжатларда белгиланган.

25. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг хавфсизлиги уни ишлаб чиқариш қуидаги жараёнларида таъминланиши керак:

а) Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологик жараёнларининг барча босқичларида (жойларида) ва уларнинг режимларида амалга оширилиши;

б) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда аралашиб кетишини (ифлосланишини) истисно қилувчи технологик жараёнларнинг оптимал кетма-кетлиги;

в) технологик ускуналарнинг ишлашини кузатиш;

г) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлаш ва қадоқлаш материалларини ишлаб чиқариш учун озиқ-овқат хом ашёсини сақлаш шароитларига риоя қилиш;

д) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини аралашиб кетишини (ифлосланишини) истисно қилиш, балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган ишлаб чиқариш бинолари ҳолати, технологик жихозлар ва инвентарларни ўз ичига олиши;

е) озиқ-овқат ва балиқ маҳсулотларини ишлаб чиқаришда қўлланиладиган технологик асбоб-ускуналар ва инвентарларни санитар тозалаш, дезинфекция, дезинсекция ва саноат биноларини дератизация қилиш усуллари ва частотасини танлаш. Санитар даволаш, дезинфекция,

дезинсекция ва дератизация балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг ифлосланиш хавфини бартараф этиш учун етарли оралиқда олиб борилиши керак. Санитария даволаш, дезинфекция, дезинсекция ва дератизация частотаси маҳсулот ишлаб чиқарувчи томонидан ўрнатилади;

ж) ушбу техник регламент талабларига мувофиқлигини тасдиқловчи ёзувларни ва ҳужжатларни бошқариш ва сақлаш;

з) балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш жараёнида (ишлаб чиқариш назорати) хавфсизлик тизимининг фаолият кўрсатишини таъминлаш;

и) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини кузатувчанлик.

26. Музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш жараёнида ишлатиладиган ускуналар қуидагиларни таъминлаши керак:

а) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг ҳароратини минус 18 °C- дан юқори бўлмаган ҳароратга туширишни;

б) музлатилган йўғон мушак тўқимали балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини контейнерда ёки цистернада саклашда минус 18 °C -дан юқори бўлмаган ҳароратини ушлаб туришни;

27. Ишлов берилмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини тозалаш учун мулжалланган жойлар ичимлик ёки тоза сув билан таъминланиши керак.

28. Ичимлик ва тоза сув совутиш ва муз тайёрлаш учун ишлатилади. Муз ифлосланишдан ҳимояланган бўлиши керак.

29. Хом балиқ (барра), барра сув сутэмизувчилари, хом сув ўтлари сув ўсимликлари ва сув умурткасизлар ишлаб чиқаришда қуидаги талабларга жавоб бериш керак:

а) ишлаб чиқариш жараёнида балиқ, игнатанлилар, моллюскалар, қисқичбақасимонлар, сув сутэмизувчилари ва бошқа сув ҳайвонларилари, шунингдек, сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликларининг ифлосланишини истисно қилиш ва уларни қуёш ва атмосфера таъсиридан ҳимоя қилиш, шунингдек, балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари учун тегишли ҳароратни сақлаш шароитларини таъминлаш;

б) инсон саломатлиги учун хавфли бўлган жонли паразитлар ва уларнинг личинкалари аниқланганда, заҳарли балиқларни тутиб олиш, пастки тупроқ ёки нефт маҳсулотлари билан овлаш ифлосланиш, ушбу техник регламент ва бошқа техник қоидаларга жавоб бермайдиган озиқ-овқат маҳсулотларини муомалага киритиш имкониятини олдини олиш учун чоралар кўриш.

30. Совутилган ва кам музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда қуидаги талаблар бажарилиши керак:

а) тунец, парусник, макрел, марлин, найза балиқ ва тоғайсимон балиқларнинг овлагандан сунг дарҳол қонсизлантириш керак;

б) бақра (осётр) оиласига мансуб балиқлар (стерлетдан ташқари) бўлинган, қонсизлантирилган бўлиши керак унинг ички қисмлари ва сфинктерини олиб ташлаш керак;

в) қорабалик (маринка), илиша, осман ва храмуляларни ичак-човоғидан тозалаш керак (балиқларни ички қисмидаги уруғи, ундаги суюқлик ва қора юпқа қатлами синчиклаб олиб ташланиши керак) улкан калмар, илиша ва храмуляларни бошларини олиб ташлаб, утилизация қилиниши керак;

д) 53 см дан узунроқ лаққа балиқ ичак-човоғидан тозаланиши керак (балиқларни ички қисмидаги уруғи, бези ундаги суюқлик ва қора юпқа қатлам синчиклаб олиб ташланиши керак);

е) 30 см дан узунроқ чўртнабалиқ ичак-човоғидан тозаланиши керак (балиқларни ички қисмидаги уруғи, бези ундаги суюқлик ва қора юпқа қатлам синчиклаб олиб ташланиши керак).

31. Республика ҳудудида олиб кирилаётган денгиз ва океандан овланган балиқ маҳсулотларига қуидаги талаблар бажарилиши керак:

улкан калмарлар ва саккиз оёқларнинг бош қисми кесилиши керак, улкан калмарларнинг бош қисми озиқ-овқат мақсадларида фойдаланишга рухсат берилмайди;

лангустларни (денгизда яшайдиган катта қисқичбақа) бошкўракларини олиб ташлашда орқа чиқиш тешикларини олиб ташланган бўлиши керак;

бўлинган кукумарияларда (денгиз бодринги) гултожи ва орқа чиқиш тешиклари олиб ташланган бўлиши керак;

музлатиш маҳсулот қалинлигига минус 18 °C дан юқори бўлмаган ҳароратга етгунга қадар амалга оширилиши керак.

Табиий шароитда музлитиш минус 10 °C дан юқори бўлмаган ҳаво ҳароратида экстракция (ушлаш) жойларида, музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигини таъминловчи яхши шамоллатиладиган шароитларда ёки майдонларда музлаштишга рухсат этилади. Табиий музлатиш пайтида ҳарорат минус 18 °C дан юқори бўлса, балиқ минус 18 °C дан юқори бўлмаган ҳароратгача музлатилади.

Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини музлатиш учун совутгич камералари термометрлар ва (ёки) камерадаги ҳаво ҳароратини автоматик назорат қилиш воситалари ҳамда ҳароратни қайд қилиш воситалари билан жиҳозланган бўлиши керак.

Музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини бўлакларга бўлиб қадоқлашда унинг ҳароратини минус 2 °C дан юқори бўлмаган ҳароратгача ошириш мумкин.

Музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг чукур сувсизланиши маҳсулот массаси ёки юза майдонининг 10% -дан ошмаслиги керак.

32. Овланган балиқлар ва сувдаги умуртқасизларнинг асосий турларидан музлатилган озиқ-овқат маҳсулотларининг мушак тўқималаридағи намликтининг масса улуши 7-иловага мувофиқ рухсат этилган намлик миқдорининг меъёридан ошмаслиги керак.

33. Балиқдан тайёрланган музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда бу маҳсулотларга шакар-қиём ташиб берувчи миқдори шакар-қиёмланган маҳсулотлар массасининг 5 %-дан ошмаслиги керак (аниқлаш усулининг ҳатолигини ҳисобга олган ҳолда).

Бўлинган ёки тозаланган қисқичбақасимон маҳсулотларнинг қайта ишланишидан тайёрланган музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда бу маҳсулотларга шакар-қиём ташиб берувчи миқдори шакар-қиёмланган маҳсулотлар массасининг 7 %-дан ошмаслиги керак (аниқлаш усулининг ҳатолигини ҳисобга олган ҳолда).

Бўлинмаган қисқичбақасимонлардан тайёрланган музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда бу маҳсулотларга шакар-қиём ташиб берувчи миқдори шакар-қиёмланган маҳсулотлар массасининг 14 %-дан ошмаслиги керак (аниқлаш усулининг ҳатолигини ҳисобга олган ҳолда).

Бошқа балиқ турларидан тайёрланган музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда бу маҳсулотларга шакар-қиём ташиб берувчи миқдори шакар-қиёмланган маҳсулотлар массасининг 8 %-дан ошмаслиги керак (аниқлаш усулининг ҳатолигини ҳисобга олган ҳолда).

Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини сурлаш ёки сурлаш эритмаларини тайёрлаш учун ишлатиладиган сув давлат қонунчилигига белгиланган ичимлик суви талабларига ёки ичимлик суви билан бир хил микробиологик меъёrlарига ва гигиена ҳамда тоза сув талабларига жавоб бериши керак.

34. Тузланган ва маринадланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда ушбу техник регламент талабларига ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат хавфсизлиги" тўғрисида-ги қонуни талабларига жавоб берадиган ишлов берилмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан фойдаланиш керак.

Тузланган ва маринадланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда тузлашдан олдин 1 кг- дан ортиқ ҳовуз балиқлари тозаланган бўлиши керак.

35. Иссик ва совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шунингдек, дудлаш вақтидаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда, ушбу техник регламент талабларига ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат хавфсизлиги" тўғрисида-ги қонуни талабларига жавоб берадиган ишлов берилмаган хайвон наслли балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан фойдаланиш керак.

Оқ амур, сазан, лаққа балиқ ва дўнгпешана балиқлардан тайёрланган иссиқ ва совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шунингдек, дудлаш вақтидаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари факат улар кесилгандан кейин ишлаб чиқарилиши керак.

Тайёр иссиқ ва совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шунингдек, дудлаш вақтидаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари 20 °С-дан юқори бўлмаган ҳароратда музлатилиши, қадоқланиши ва музлатиш хонасига юборилиши керак.

36. Икра ишлаб чиқаришда қуйидаги талабларга амал қилиниши керак:

а) денгиз тожи ва денгиз оқсўхта (денгиз ўти) икраси фақат тирик денгиз тожлари ва денгиз оқсўхталаридан олинган икрадан ишлаб чиқарилиши керак;

б) балиқ икраси тоза идишларга йифилган бўлиши ва совутилган ҳолатда цехга етказилиши керак;

в) икрани жойлашдан то унинг пастеризациясигача бўлган вакт 2 соатдан ошмаслиги керак;

г) бақрабалиқ (осётр) оила балиқларининг икраси фақат ўлиб қолиш белгиларига эга бўлмаган тирик балиқлардан олинган икралардан ишлаб чиқарилиши керак;

д) истеъмол қадоғига идишдан ёки транспорт қадоғидан тайёрланадиган икрани қадоқлаш, унинг хавфсизлигини таъминловчи шароитларда ишлаб чиқариш керак;

37. Қуритилган, қуритиб - сурланган, сурланган ва баҳорий балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда ушбу техник регламент талабларига ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат хавфсизлиги" тўғрисида-ги қонуни талабларига жавоб берадиган ишлов берилмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан фойдаланиш керак.

Оқ амур ва дўнгпешона балиқдан тайёрланган қуруқ, қуруқ-қуритилган, қуритилган ва баҳорий балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари уларнинг фақат кесилганидан кейингина ишлаб чиқариш керак.

38. Балиқ консервалар ва пресерваларни ишлаб чиқаришда ушбу техник регламент талабларига ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат хавфсизлиги" тўғрисида-ги қонуни талабларига жавоб берадиган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлатилиниши керак.

Балиқ консервалар ва пресерваларни ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган таркибий қисмлар (озиқ-овқат ингредиенти) ушбу техник регламент талабларига ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат хавфсизлиги" тўғрисида -ги қонуни талабларига жавоб бериши керак.

Заарланиш ёки парчаланиш ҳамда аралашиб кетиш (ифлосланиш) белгилари бўлган таркибий қисмларидан (озиқ-овқат ингредиенти) фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Балиқ консерваларни ишлаб чиқаришда қуйидаги талабларга амал қилиниши керак:

балиқ консервалар термик ишлов бериш режимига белгиланган микробиологик кўрсаткич талаблари ушбу техник регламентнинг 1-иловаси 5-жадвалига мувофиқлигини таъминлаши керак:

қадоқлаш учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлаш вақти 30 дақиқадан, стерилизация қилиш учун қадоқлаш вақти 60 дақиқадан ошмаслиги керак;

маҳсулотни ёпиш жараёнида термик ишлов бериш пайтида ва ундан кейин маҳсулотнинг иккиласиб кетишини (ифлосланиши) олдини олиш учун етарли бўлган сиқилиш даражаси таъминланиши керак;

термик ишлов берилгандан сўнг, балиқ консервалари маълум бир турдаги консерва балиқлари учун техник ҳужжатларда ишлаб чиқарувчи томонидан ўрнатилган сақлаш ҳароратига қадар совутилиши керак;

балиқ консерваларини муомалага чиқариш термостатик намунанинг ижобий натижасини олганидан сўнг ва яроқсиз банкалар йўқ қилинганидан сўнг амалга оширилиши керак;

балиқ консерваларнинг ишлаб чиқариш жараёнида унинг хавфсизлигини таъминлаш учун қўйидагилар зарур:

балиқ жигаридан табиий балиқ консервалари ишлаб чиқарадиган кемаларда, лаборатория ускуналари ва ишлаб чиқаришни назорат қилиш имконини берувчи ходимларнинг мавжудлиги;

назорат – ўлчов ва автоматик назорат – рўйхатга олиш воситаларини стерилизация қилиш учун ускуналар;

консервалар номи, қадоқлаш ҳажми, пишириш сонини стерилизация қилиш учун ускуналар сони, шифт рақами, консерва ишлаб чиқарилган яроқлилик муддати 6 ойдан ортиқ муддатга стерилизация сана кўрсатган стерилизация жараёни параметрларини рўйхатга олиш натижаларини сақлаш.

39. Бир ёшли болаларни озиқлантириш учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш объектларида, ихтисослашган дўконларда ёки маҳсус ишлов бериш линияларида амалга оширилади.

Бир ёшдан уч ёшгача бўлган болалар учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар маҳсус ишлаб чиқариш объектларида, маҳсус устахоналарда, маҳсус технологик линияларда, сменада ёки ювиш ва дезинфекциядан кейин алоҳида сменада умумий мақсадли балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш учун технологик ускуналарда амалга оширилиши мумкин.

Барча ёшдаги болалар учун консерва балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда микробиологик барқарорлик ва хавфсизликни ўрнатиш учун ишлаб чиқарувчининг омборига таъсир қилиш муддати камида 21 кун бўлиши керак.

40. Ёш болалар учун болалар овқати учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда қафасларда ва пастки балиқ турларида сақланётган балиқлардан олинган ишлов берилмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Эрта, мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар озиқ-овқати учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда қайта ишланмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини музлатишга йўл қўйилмайди.

Болалар овқати учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда фосфатлар, там берувчи (лаззат), натрий бензоати, сорбин кислотаси ва уларнинг тузлари, шунингдек, фосфатлар, там берувчи (лаззат), натрий бензоати, сорбин кислотаси ва уларнинг тузлари, эстер, шунингдек, бўёқларни ўз ичига олган мураккаб озиқ-овқат ҳиссаси фойдаланишга рухсат берилмайди.

Бола овқати учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда озиқ-овқат хомашёсидан фойдаланишга қуидаги холларда йўл қўйилмайди:

генетик ўзгартирилган организмларни ўз ичига олганда;

сув ҳайвонларининг ўсиш стимуляторлари, шу жумладан, гормонал препаратлар ёрдамида етиширилганда;

антимикроб моддаларнинг қолдиқ миқдорини ўз ичига олган (аниқлаш техникасининг ҳатосини ҳисобга олган ҳолда).

41. Ёш болалар учун консерваланган озиқ-овқат маҳсулотлари герметик истеъмол маҳсулотига қуидагича қадоқланган бўлиши керак:

озиқ-овқат маҳсулотлари учун балиқ асосидаги қўшимча озиқ-овқат – 0,13 kg;

балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари учун балиқ – сабзавот ва ўсимлик – балиқ асосида қўшимча озиқ-овқат – 0,25 kg.

42. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш жараёнида олинган балиқ чиқиндилари сув ўтказмайдиган белгиланган контейнерларда тўпланиши билан ишлаб чиқариш биноларидан олиб ташланиши керак.

Балиқ чиқиндилари хомашё ва тайёр маҳсулотлардан алоҳида совутгичли камераларда, идишларда сақланиши керак. Чиқиндиларни ёпиқ идишларда совутмасдан 2 соатдан кўп бўлмаган муддатда сақлашга рухсат этилади.

9-§. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш, ташиш, сотиш ва йўқ қилиш жараёnlарига қўйиладиган хавфсизлик талаблари

43. Ишлаб чиқарувчилар балиқ маҳсулотларини сақлаш, ташиш ва сотиш жараёnlарини ушбу техник регламент ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги меъёрий хужжатлари талабларига жавоб берадиган тарзда амалга оширишлари шарт.

44. Балиқ маҳсулотларини сақлаш, ташиш, сотиш ва йўқ қилиш жараёnlари ушбу техник регламент талаблари ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат хавфсизлиги" тўғрисида-ги қонуни талабларига жавоб бериш керак.

45. Балиқ маҳсулотларини сақлаш, ташиш ва сотиш вақтида маҳсулот билан алоқа қилувчи материаллар хавфсизлик талабларига жавоб бериши керак.

46. Балиқ маҳсулотларини сақлаш, ташиш ва сотиш жараёнида музлатилган балиқ маҳсулотларини эритишга йўл қўйилмайди.

47. Балиқ маҳсулотларини сақлашда қуидаги талабларни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқарувчи томонидан белгиланган сақлаш шароитларига риоя қилиниши керак:

а) совутилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари 5 °C-дан юқори бўлмаган ҳароратда, лекин тўқима ширасининг музлаш нуқтасидан юқорида сақланиши керак;

б) музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари минус 18 °C- дан юқори бўлмаган ҳароратда сақланиши керак;

в) музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини минус 3 °C- дан минус 5 °C- гача ҳароратда сақлаш керак;

д) тирик балиқлар ва жонли сувда яшовчи умуртқасиз сув ҳайвонларилар яроқлилик муддатини чекламасдан, уларнинг ҳаётийлигини таъминловчи шароитда сақланиши керак. Уларни сақлашга мўлжалланган идишлар сув сифатини ўзгартирмайдиган материаллардан тайёрланган бўлиши керак.

48. Музлатгичли камераларда балиқ маҳсулотлари маҳсус қутиларга ёки поддонларда, ғарамларга жойлаштирилади, уларнинг баландлиги полдан камида 8-10 см бўлиши керак. Маҳсулотлар деворлардан ва совутиш қурилмаларидан камида 30 см узоқлиқда жойлаштирилиши керак. Маҳсулотга тўсиқсиз киришни таъминлайдиган ғарамлар ўртасида ўтиш йўллари бўлиши керак.

49. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш учун совутгич камералари термометрлар ва (ёки) камерадаги ҳаво ҳароратини автоматик назорат қилиш воситалари ҳамда ҳароратни қайд қилиш воситалари билан жиҳозланиши керак.

50. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш жараёнида тури, мақсади (сотиш ёки қайта ишлаш (қайта ишлаш)) ва иссиқлик ҳолати (совутилган, музлаган, музлатилган) бўйича гурухланади.

51. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини юклаш ёки тушириш вақтида совуқликни сақлаш хоналарида ҳаво ҳароратининг ошиши 5 °C- дан ортиқ бўлмаслигига рухсат берилади, сақлаш, ташиш ва балиқ маҳсулотларини сотиш пайтида ҳаво ҳароратининг ўзгариши 2 °C -дан ошмаслиги керак.

52. Совутилган, музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини автомобил ва (ёки) контейнерга юклашдан олдин совутилмайдиган биноларда сақлашга рухсат берилмайди.

53. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ташишга мўлжалланган транспорт воситалари ва идишлар белгиланган ҳарорат режимини кузатиш

ва рўйхатдан ўтказиш имконини берувчи воситалар билан жиҳозланиши талаб этилади.

54. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини транспорт ва (ёки) истеъмол маҳсулотларидан фойдаланмасдан оммавий равишда ташишга йўл қўйилмайди.

55. Истеъмол ва транспорт идишларидан қадоқлаш учун фойдаланмаса балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ташишга йўл қўйилмайди.

56. Транспортлар ва контейнерларнинг юк бўлниммалари, юк комбайнлари маҳсулотларнинг аралашиб кетиши (ифлосланиш) манбалари бўлмаслиги учун транспорт воситалари ва контейнерларнинг юк комбайнлари зарур частота билан муентазам ювилиб, дезинфекция қилиниши керак.

57. Транспортнинг ички юзаси силлик, тозалаш ва дезинфекция қилиш учун қулай бўлиши керак.

58. Чакана ва улгуржи савдо корхоналарида илгари вакуум остида ёки модификацияланган муҳитда қадоқланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини қайта қадоқлашга йўл қўйилмайди.

10-§. Балиқ маҳсулотларини қадоқлаш ва тамғалашга хавфсизлик талаблари

59. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлаш ушбу техник регламент талабларига ва Ўзбекистон Республикаси "Озиқ-овқат маҳсулотларига тегиб турадиган қадоқларнинг хавфсизлиги" тўғрисида-ги техник регламент талабларига жавоб бериши керак.

60. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлаш маҳсулотларнинг аралашиб кетишига (ифлосланишига) йўл қўймайдиган шароитларда амалга оширилиши керак.

61. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлаш қўйидигаларни талаб қиласди:

а) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг хавфсизлигини ва бундай маҳсулотларнинг яроқлилик муддати давомида органолептик хусусиятларининг барқарорлигини таъминлаш;

б) балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари билан алоқада бўладиган материаллар уларга қўйиладиган талабларга жавоб берадиган материаллардан ишлаб чиқарилганлиги;

в) балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигини таъминлаш мақсадида алоҳида хонада сақланиши.

62. Муз солиб совутилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш учун ишлатиладиган қадоқлар эриган муз оқимини ушлаб қолинишини таъминлаши керак.

63. Балиқ маҳсулотларини тамғалаш Ўзбекистон Республикасининг “Озиқ-овқат маҳсулотини тамғалаш юзасидан унинг хавфсизлиги тўғрисида”ги умумий техник регламенти талабларига мос келиши керак.

Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини тамғалашда мавжуд бўлган маълумотлар ўзбек тилида бўлиши талаб қилинади, бошқа давлатларга экспорт қилинадиган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари бундан мустасно.

64. Қадоқланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини тамғалаш қўйидаги маълумотларни ўз ичига олиши керак:

а) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг номи:

балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари тури, номи (масалан, “Тузланган сельд”);

биологик сув ресурслари, ёки аквакултура обьектининг бир турини зоологик номи (масалан, “Музлатилган оқ дўнгпешона-аквакултура маҳсулоти (лат. *Hyporhalmichthys molitrix*)”;

балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг нимталаш тури (масалан, “Лосос лаққа гўшти”);

ишлов бериш тури (масалан, “Маринадланган”, “Совуқ дудланган”).

Тақлидланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ҳақида маълумот маҳсулот номида кўрсатилади, ёки шрифтдан фарқ қилмайдиган хажмда чизик билан ажратилади;

б) ишлов берилмаган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари учун овланган худуд, жойи, номи, ёки аквакултура обьектларига тегишилиги ҳақидаги маълумотлар;

в) балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари таркиби ҳақида маълумот;

г) якка тартибдаги тадбиркор-ишлаб чиқарувчининг фамилияси, исми, отасининг исми ва жойлашган жойи, ишлаб чиқарувчи томонидан ваколат берилган шахснинг исми ва жойлашган жойи (мавжуд бўлса), импорт қилувчининг исми ва манзили;

д) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг ишлаб чиқарилган санаси (ишлаб чиқарилган жойда қадоқланмаган маҳсулотлар учун қўшимча равища қадоқлаш санаси кўрсатилади).

Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилган жойдан бошқа жойда тамғаланган тақдирда (чакана ташкилотлар томонидан истеъмол учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари қадоқлаш ҳоллари бундан мустасно), маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи ва маҳсулотларни қадоқловчи юридик шахс ёки якка тартибдаги тадбиркор ҳақидаги маълумотни ўз ичига олиши керак;

е) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг яроқлилик муддати (тирик балиқ ва тирик сувдаги умуртқасиз сув ҳайвонларилардан ташқари);

ж) балиқ маҳсулотларининг сақлаш шароитлари;

з) соф оғирлиги (музлатилган, сирланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари учун-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг сирланмаган соф оғирлиги);

и) ионловчи нурланишдан фойдаланиш ҳақида маълумот (фойдаланилганда);

к) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг истеъмол қилишда модификацияланган газ муҳитининг таркиби (ишлатилганда);

л) балиқ консерваларидан ташқари, вакуумнинг мавжудлиги (фойдаланилганда);

м) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидан фойдаланиш бўйича тавсиялар мавжудлиги, агар бундай тавсияларсиз фойдаланиш қийин бўлса ёки истеъмолчиларнинг соғлиғига зарар етказса, бу балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг таъм хусусиятларини пасайишига ёки йўқолишига олиб келиши мумкин;

н) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда (консерва балиқ ишлаб чиқаришда) уруғланиш даврида (уруғларни сочиш ва уруғлантириш) ўзгаришларсиз балиқдан фойдаланиш;

о) балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини музлатиш (совутиш) ҳақида маълумот;

п) сирнинг масса улуши фоиз кўринишида (музлатилган сирланган балиқ маҳсулотлари учун);

р) озуқавий қийма кўрсаткичлари (қайта ишланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари учун);

с) генетик модификацияланган организмлардан фойдаланилган ҳолда олинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларида компонентлар мавжудлиги ҳақидаги маълумотлар;

65. Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг номи, ишлаб чиқарилган санаси, яроқлилик муддати, сақлаш шароити, таркиби ҳақида маълумот, балиқ озиқ-овқат маҳсулотларидағи аллергенлар қадоқда акс эттирилиши керак ва (ёки) истеъмол қадоқларидан олиб ташлаш учун қийин бўлиши керак. Қолган маълумотлар эса истеъмол қадоғида ва (ёки) ёрлиқда, ҳар бир қадоқ бирлигига жойлаштирилган ёки бириктирилган варақаси бўлишини талаб қиласди.

66. Болаларга мўлжалланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг тамғасида, маҳсулотнинг ёш болалар, мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар учун мўлжалланган маҳсулот эканлиги ҳақида маълумот бўлиши керак:

Кўшимча овқат маҳсулотлари сифатида ўсимлик-балиқ, балиқ ва балиқ-ўсимлик асосида ёш болалар рационига киритишни тавсия этувчи маълумотлар қўшимча тамға равишида ўз ичига қуйидагиларни олиши керак:

8 ойдан катта болалар учун - кўшимча овқат маҳсулотлари асосида ўсимлик-балиқ, балиқ ва балиқ-ўсимлик бўлган маҳсулотлар: йиртқич балиқлар (трескалар, хеклар), лосослар оиласига мансуб балиқлар, минтайлар, пикшалар, пелингаслар ва океан, денгиз, чучук сувдаги бошқа балиқлар;

8 ойдан катта болалар учун - балиқ пюрели консервалари (заррачалар ўлчами 1,5 mm-гача, агар заррачаларнинг ўлчами 3 mm-гача бўлса, уларнинг - 20% йўл кўйилади);

9 ойдан катта болалар учун - катта бўлакли балиқ консервалар (заррачалар ўлчами 1,5 mm-гача, агар заррачаларнинг ўлчами 5 mm-гача бўлса, уларнинг - 20% йўл кўйилади).

67. Кўйида келтирилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари гурухларини тамғалашда қўшимча маълумотлар акс эттирилиши керак:

а) тирик балиқ: бақра оиласининг балиқлари -“балиқнинг ухлашидан сўнг дарҳол сфинктерни ва ичакларини олиб ташлаш зарур”;

б) музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари:

синф (мавжуд бўлса), ёки туркум (музлатилган балиқ лаққа гўшти учун);

сурланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари соф оғирлиги (музлатилган сурланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари учун);

в) музлатилган озиқ-овқат балиқ маҳсулотларидан тайёрланган балиқ маҳсулотларида - “музлатилган хом- ашёдан тайёрланган” сўзлари;

г) иссиқ ва совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шунингдек, дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, ишлаб чиқариш жараёнида дудлаш аппаратларидан фойдаланилган бўлса, - дудлаш аппаратларидан фойдаланилганлиги ҳақида маълумот;

д) балиқ пазандачилик маҳсулотларида – “маҳсулот истеъмол қилинишига тайёр” сўзлари;

е) ўхшатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - ўхшатиб ишланганлик ҳақида маълумот;

ж) балиқ пазандачилик ярим тайёр маҳсулотлари – “пазандачилик ярим тайёр маҳсулотлар” сўзлари;

з) балиқ консервалари, қутилари ташқи юзасида сиқиши ёки ўчмас бўёқ билан қуйидаги белгилар қўлланилади:

ишлаб чиқариш санаси: рақам-икки рақамли (“9” рақамига қадар “0” рақами олдига қўйилади), ой - икки рақамли (“9” рақамига қадар, “0” рақами олдига қўйилади), йил - охирги икки рақам;

ассортимент белгиси (бир - уч белгидан - рақамлар ёки ҳарфлар, “Р” ҳарифидан ташқари) ва ишлаб чиқарувчининг рақами (бир - уч белгидан - рақамлар ва ҳарфлар) (агар мавжуд бўлса));

ўрин алмашиш рақами (бир рақамдан иборат) ва балиқ овлаш саноат индекси (“Р” ҳарфи).

Маҳсулот ишлаб чиқариш санасини қўллашда ассортимент белгиси, ишлаб чиқарувчининг рақами, ўрин алмашиш рақами ва улар ўртасида балиқчилик саноати индекси бир белги ёки икки белги жой қолдирилади.

Литографияли банкаларни қадоқлашда литографда кўрсатилмаган деталлар бошқа деталлардан олдин ишлаб чиқариш санаси кўрсатилган

холда банканинг қопқоғи (туби)га қўлланилади. Балиқ овлаш саноати индексини қўлламасликка рухсат берилади;

и) икра:

икра олинган балиқлар тури;

лосос оиласидаги балиқлари музлатилган икрадан тайёрланган донадор икра- “Музлатилган хом-ашёдан тайёрланган” сўзлари;

Бақрабалик оиласига мансуб гибридларидан олинган икра - (масалан, “Русско-ленский осётр”) (лот. *Acipenser baeri*) балиқ гибридининг донадор икраси” сўзлари).

67. Юк ташиш идишларига балиқ озиқ-овқат маҳсулотларини тамғалаш Ўзбекистон Республикасининг “Озиқ-овқат маҳсулотини тамғалаш юзасидан унинг хавфсизлиги тўғрисида”ги умумий техник регламенти талабларига мувофиқ амалга оширилади.

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг
хавфсизлиги тўғрисидаги маҳсус техник
регламентининг
1-иловаси

Балиқозик-овқат маҳсулотлари хавфсизлигининг микробиологик кўрсаткичлари
1 жадвал

Кўрсаткичлар	Йўл кўйиладиган даражалар	Изоҳ
1	2	3
Мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар, (МАваФАМ), КОЕ/ g , кўп эмас	1×10^3	<p>шакл берилган қайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари (“қисқичбака таёқчалари” ва бошқалар)</p> <p>осетрлар оиласибалиқларнинг донадор пастеризацияланган икра</p>
	5×10^3	<p>бошқа тур балиқларнинг пастеризацияланган икраси</p> <p>куритилган балиқ озиқ -овқат маҳсулотлари-денгиз биологик манбаларидан тайёрланган – мидия гидролизати</p> <p>тирик кўштабака, чиганоқлар (мидиялар, устрицалар, гребешок ва бошқалар)</p> <p>денгиз карамларидан джемлар</p>
	1×10^4	<p>иссиқ дудланган балиқ маҳсулотлари, шу жумладан, музлатилган</p> <p>нимталанмаган совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари (шу жумладан музлатилган)</p> <p>пазандалик балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - пасталар, паштетлар, димланган, қовурилган, қайнатилган, тўлдирилган, шу жумладан, пиширилган, шунингдек, ун таркибига кирадиган (пирожка, чучвара ва бошқалар)</p> <p>аралаштиргандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандалик балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, балиқ ва денгиз маҳсулотларидан салатлар қўшим-чаларсиз</p> <p>термик ишлов бериб икра билан тайёрланган пазандалик озиқ-овқат маҳсулотлар</p> <p>банкали, пресланган осетрлар оиласи балиқларнинг донадор икраси</p> <p>ўхшатилган, шу жумладан оқсилли икра аналоглари</p> <p>қайнатиб-музлатилган озиқ-овқат маҳсулотлари-чиғаноқ гўштидан таомлар</p>
	2×10^4	қайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - ярим музлатилган тайёр тушлик ва газак балиқ маҳсулотлари, балиқли блинчиклар, балиқли начинкалар, шу жумладан вакуум орқали қадоқланган

		қайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат махсулотлари-қисқичбақасимон, чиганоқ, қүштабақа чиганоқ, краб, крил гүштидан тайёрланган таомлар
		денгиз умурткасизлардан қуритилган, қоқи килинган озиқ-овқат махсулотлар
$7,5 \times 10^4$		совук дудланган балиқ озиқ-овқат махсулотлари, шу жумладан музлатилган, нимталанган (кесилган, газаклар)
$7,5 \times 10^4$		совук дудланган балиқ озиқ-овқат махсулотлари, шу жумладан музлатилган (шу жумладан кесилган)
5×10^4		тирик балиқ, барра балиқ
		совутилган, ярим музлаган, музлатилган балиқ озиқ-овқат махсулотлари, алоҳида кондицияли қийма
		термик ишлов берилган балиқлардан пресервалари
		нимталанган балиқдан тайёрланган кам тузланган зираворли ва махсус тузланган пресервалар
		қүштабақа чиганоқ гүштидан тайёрланган пресервалар
		вакуум остида қадокланган нимталанган чала дудланган, кам тузланган, шу жумладан денгиз балиқларнинг лахм гушти (филе)
		сурланган, қоқи қилинган, қуритилган балиқ озиқ-овқат махсулотлари
		термик ишлов берилган пазандалик таомлар: -кўп компонентли махсулотлар-шўрвалар, паловлар, газаклар, сабзавотли денгиз махсулотларидан димламалар, шу жумладан музлатилган (мастава, ош, закускалар, сабзавотлар билан димланган денгиз махсулотлари), желели махсулотлар (шу жумладан желели, кайладаги балиқ)
		аралаштиришдан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик таомлар-балиқ ва денгиз махсус-лотларидан қўшимчалар билан (майонез, соус ва бошқалар) тайёрланган салатлар
		совутилган, ярим музлаган ва музлатилган уруғ суюклиги ва пардали (бачадондаги) икра
		осетрлар оиласи балиқларнинг пардали, кам тузланган ва тузланган икра
		лосослар оиласи балиқларидан-музлатилган пардали икрадан тайёрланган тузланган донадор икра
		тирик қисқичбақасимонлар ва бошқа умурткасизлар
		совутилган, музлатилган икки табақали чиганоқлар (мидия, устрица, гребешок ва

		бошқалар)
		денгиз биологик манбаларидан қуритилган озиқ-овқат махсулотлари - оқсили ажратилған қуруқ мидияли бульон, бульон кубиклари ва пасталар
		хом сув ўтлари (барра) ва янги сув ўсимликлари, бошқа музлатилған ва қуритилған денгиз ўсимликлари
1×10^5		совутилған, ярим музлатилған ва музлатилған балиқ озиқ овқат махсулотлари - балиқ лаққа гүшти, махсус нимталанған балиқ, озуқавий балиқ қиймаси, қолипланған қийма махсулотлари, шу жумладан ун компонентли
		совутилған, ярим музлатилған ва музлатилған қисқиҷбақасимонлар ва бошқа умуртқасизлар
		музлатилған балиқнинг жигари ва боши
		нимталанмаган ва нимталанған балиқлардан зираворли ва махсус тузланған пресервалар
		нимталанмаган балиқлардан махсус тузланған ва кам тузланған пресервалар
		оқсилли паста пресервалар
		совук дудланған балиқ озиқ -овқат махсулотлари, шу жумладан музлатилған - балиқли ассорти, балиқ қиймаси, зираворли махсулотлар
		тузланған, зираворланған, маринадланған балиқ, шу жумладан музлатилған - нимталанмаган, бұлакларга нимталаб тузланған ва кам тузланған, шу жумладан консервантсиз, шуниндек нимталанған лакка гүштига қайла, ўсимлик ёғ, зираворланған, гарнир күшилған (шу жумладан лосослар оиласи балиқларидан)
		тузланған уруғ суюқлиги
		бочқада, банқада тузланған лосослар оиласи балиқларидан тайёрланған донадор икра
2×10^5		бошқа тур балиқланинг қоқи қилинған, дудланған, тузланған пардали, пресланған икра
		ўсимлик ёғ, қайла, соус күшилған гарнирли ва гарнирсиз, нимталанған балиқдан тайёрлаган пресервалар (шу жумладан лосослар оиласи балиқларидан)
		ўсимлик ёғ, қайла, соус күшилған гарнирли ва гарнирсиз бошқа биологик сув объектларидан тайёрланған пресервалар
		аралаштиргандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик озиқ-овқат махсулотлари, - тузланған балиқ, паштетлар, пасталар, селд балиқнинг, қичбақасимонларнинг, икрадан тайёрланғанёғлар.
		аралаштиргандан сўнг термик ишлов берилмаган кўп компонентли пазандаликиралি

		озиқ-овқат маҳсулотлар
	5×10^5	балиқ пастасидан пресервалар қайнатиш учун мулжалланган қуритилган балиқ шўрвалар
Ичак таёқчалари гурӯҳи бактериялари (колиформалар (ИТГБ), маҳсулот массасида, g, йўл қўйилмайди	1	термик ишлов берилган балиқдан пресервалар иссиқ дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган термик ишлов берилган пазандалик озиқ-овқат маҳсулотлар, шу жумладан музлатилган - балиқ ва қиймали маҳсулотлар, пасталар, паштетлар, пиширилган, ковурилган, қайнатилган ва хоказо, шунингдек ун таркибига кирадиган маҳсулотлар (пирожка, чучвара ва бошқалар) аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандалик озиқ-овқат маҳсулотлари - балиқ ва денгиз маҳсулотларидан салатлар термик ишлов берилган пазандалик икра маҳсулотлари пишириб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - шакл берилган маҳсулотлари (“қисқичбақа таёқчалари” ва бошқалар), чиғаноқлардан тайёрланган таомлар осётрлар оиласи балиқларидан - банкали донадор, донадор пастеризацияланган, тузланган ва кам тузланган пардали икра лосослар оиласи балиқларнинг музлатилган пардали икрадан тузлаб тайёрланганбочкали, банкали донадор икра бошқа тур балиқларидан пастеризацияланган икра тирик қўштабақа чиғаноқлар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар) денгиз умуртқасизлардан қоқи қилинган ва қуритилган озиқ-овқат маҳсулотлари денгиз биологик манбаларидан қуритилган озиқ-овқат маҳсулотлари - мидиядан гидролизат, мидиядан оқсил-углеводли концентрати қуритилган денгиз сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари денгиз карамдан джемлар
	0,1	совук дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган – нимталанмаган, нимталанган (шу жумладан газаклар тайёрлаш учун бўлакларга бўлинган), совук дудланган йирик балиқ маҳсулотлари (шу жумладан нимталанган) нимталанган ярим дудланган, кам тузли балиқ, шу жумладан вакуум орқали қадоқланган денгиз балиқларнинг лаққа гўшти нимталанмаган тузланган, зираворланган, маринадланган балиқ (шу жумладан музлатилган)

	<p>қуритилган, қоқи қилинган, сурланган балиқ пресервалар -оқсилли паста қүштабақа, чигонок гүштидан пресервалар термик ишлов берилган пазандалик озиқ-овқат махсулотлар - желели махсулотлар (балиқдан холодес, қайладаги балиқ ва бошқалар)</p> <p>аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандалик озиқ-овқат махсулотлар - балиқ ва денгиз махсулотларидан майонезли, кайлақ ўшилган салатлар</p> <p>пазандалик икрали озиқ-овқат махсулотлар - аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган кўп компонентли таомлар</p> <p>кайнатиб - музлатилган балиқ озиқ-овқат махсулотлари - музлатилган тайёр тушлик ва закускали балиқ таомлар, балиқли блинчиклар, балиқли начинкалар, шу жумладан вакуум оркали қадоқланган қисқичбақасимонлар, чиганоқ гүшти, қүштабақа чиганоқ гүштидан таомлар, креветка, краблар, крил гүштидан таомлар</p> <p>балиқнинг тузланган уруг суюқлиги (молоки) бошқа тур балиқларнинг ираси (осётр ва лосослар оиласи балиқларидан ташқари)-преслаб тузланган, кам тузланган пардали, дудланган, қуритилган икра</p> <p>ўхшатилган, шу жумладан оқсилли икра аналоглари</p> <p>совутилган, ярим музлатилган ва музлатилган қүштабақа чиганоқлар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар)</p> <p>дениз сув биологик манбаларидан овланган қуритилган озиқ-овқат махсулотлари - қуруқ мидия бульони, пресланган бульон кублар ва пасталар, ажратилган оқсил, мидийдан гидролизат</p> <p>хом дениз ўтлари ва бошқа барра дениз ўсимликлари</p> <p>музлатилган дениз ўтлари ва бошқа дениз ўсимликлари</p>
0,01	<p>тирик балиқ, хом балиқ</p> <p>тирик қисқичбақасимонлар ва бошқа умуртқасизлар</p> <p>совутилган, кам музлатилган ва музлатилган балиқ озиқ-овқат махсулотлари, махсус тайёrlанган қийма</p> <p>нимталанган ва нимталанмаган балиқлардан зираворлар қўшилган ва махсус тузланган пресервалар</p> <p>нимталанган балиқдан пресервалар -ўсимликёғ, қайла, соуслар қўшилган, гарнирли ва гарнирсиз, шу жумладан лосослар оиласи</p>

		<p>балиқлардан</p> <p>бошқа биологик сув манбааларидан пресервалар-ўсимлик ёғ, қайла, соуслар кўшилган, гарнирли ва гарнирсиз</p> <p>балиқли паста пресервалари</p> <p>совуқ дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган – балиқли ассорти, балиқ қиймаси, зираворли маҳсулотлар</p> <p>тузланган, маринадланган ва хушбўй балиқ, шу жумладан музлатилган -нимталаб тузланган ва кам тузланган, шу жумладан консервантларсиз, шунингдек нимталангандан лакка гўштига ўсимлик ёғ, зиравор, гарнир ва қайла кўшилган, шу жумладан лосослар оиласи балиқлардан</p> <p>термик ишлов берилган пазандалик маҳсулотлари - кўп компонентли маҳсулотлар, шу жумладан, музлатилган (мастава, паловлар, газаклар, сабзавот билан димланган денгиз маҳсулотлари)</p> <p>аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандалик озиқ-овқат маҳсулотлар - бўлакларга нимталангандан тузланган балиқ, паштетлар, пасталар</p>
0,001		<p>совутилган, ярим музлатилган, музлатилган балиқ</p> <p>совутилган, ярим музлатилган ва музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари – нимталангандан балиқ, қийма маҳсулотлари, шакланганқиймали маҳсулотлар, шу жумладан ун ёғ қушилган компонетлари билан</p> <p>совутилган, ярим музлатилган ва музлатилган қисқичбақасимонлар ва бошқа сув умуртқасизлар</p> <p>балиқли қуруқ шўрвалар</p> <p>аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандалик маҳсулотлари- икра, крилл, сельд ёғи ва бошқалар</p> <p>совутилган, музлатилган пардали балиқ икраси ва уруғ суюқлиги</p> <p>музлатилган балиқнинг боши ва жигари</p>
S. aureus, маҳсулот массасида, g , йўл қўйилмайди	1	<p>нимталанмаган ва нимталангандан балиқдан кам ва маҳсус тузланган хушбўй пресервалар</p> <p>нимталангандан балиқдан гарнирли ва гарнирсиз, ўсилик ёғ, қайла кўшилган пресервалар (шу жумладан лосослар оиласи балиқлардан)</p> <p>термик ишлов берилган балиқ пресервалари</p> <p>гарнирли ва гарнирсиз, соусли, қайлали ва ўсимлик ёғ қўшилган бошқа сув биологик манбаларидан пресервалар</p> <p>иссиқ дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган</p>

	<p>совук дудланган балиқ озиқ-овқат махсулотлари, шу жумладан музлатилган, - нимталанган, нимта-ланмаган (шу жумладан бўлакларга кесилган, бўлак, газакли), совук дудланган йирик балик (шу жумладан кесилган), балиқдан ассорти, балик қиймаси, зираворли махсулотлар</p> <p>термик ишлов берилган пазандачилик махсулотлар - балиқ ва қиймадан тайёрланган, пиширилган, қовурилган, пиширилган пасталар, паштетлар, қайласи билан ва бошқалар, ун компоненти билан (пирожка, чучвара ва бошқалар) кўп компонентли махсулотлар, шу жумладан музлатилган (мастава, палов, закускалар, сабзавотлар билан димланган денгиз махсулотлари), желеланган махсулотлар (желе, кайлали балиқ ва бошқалар)</p> <p>термик ишлов берилган пазандачилик икра махсулотлари</p> <p>аралаштиришдан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик махсулотлари – аралаштирилмаган балиқ ва денгиз махсулотларидан салатлар</p> <p>қайнатиб-музлатилган балиқ махсулотлари – шакилланган махсулотлар (краб таёқчалари), чиганоқ гўшти, чиганоқ гўштидан таомлар, креветка, краб, крилл гўштидан махсулотлар</p> <p>кам тузланган ва тузланган, пардали, донадор пастеризацияланган, пресланган, банкали осётрлар оиласи балиқларнинг икраси</p> <p>лосослар оиласи балиқларнинг - донадор банкали, бочкали, музлатилган пардали икраси</p> <p>бошқа тур балиқларнинг ажратиб тузланган, кам тузланган пардали, дудланган, қуритилган, пастеризацияланган икраси</p> <p>икранинг аналоглари, шу жумладан оқсили</p> <p>дengiz biologik manbalariidan қuritilgan baliq ozik-ovqat maҳsulotlari - қuruk midia bulyon, bulyon kublari va pastalari, aжratilgan oқsil, midia hidrolizati, oқsil-uglevodli midia koncentratri</p>
0,1	<p>совутилган, ярим музлатилган, музлатилган балиқ махсулотлари – маҳsus кондицияли қийма қўштабака чиганоқ гўштидан пресервалар</p> <p>вакуум остида қадоқланган кам тузланган, нимталанган дудланган балиқ, шу жумладан денгиз балиқларнинг лақقا гўшти</p> <p>маринадланган, хушбўй, тузланган балиқ, шу жумладан музлатилган – нимталанган тузланган ва кам тузланган, шу жумладан консервантларсиз, шу жумладан, ўсимлик ёғ, гарнир, зиравор, қайла кушилган нимталанган</p>

		лақقا гүшти (шу жумладан лососсимон балиқлардан)
		аралаштиргандан сүнг термик ишлов берилмаган пазандалик махсулотлари - балиқ ва денгиз махсулотларидан аралаштирилган салатлар (майонез, соус ва бошқалар), майда нимталанган тузланган балиқ, пасталар, паштетлар, селд ёғи, икра, крилл ва бошқалар.
		аралаштирилгандан сүнг термик ишлов берилмаган кўп компонентли таомлар, пазандачилик икрали махсулотлар
		қайнатиб - музлатилган балиқ озиқ-овқат махсулотлари - тез музлатилган тайёр тушлик ва газакли балиқ таомлар, балиқли блинчиклар, балиқли начинкалар, шу жумладан вакуум оркали қадоқланган қисқичбақасимонлар
		совутилган, ярим музлатилган, музлатилган тирик қўштабақа чифаноклар (мидия, устрица, гребешок)
		тузланган уруғ суюқлиги
		пресервалар - балиқ пастаси, оқсили паста
0,01		тирик балиқ, хом балиқ
		совутилган, ярим музлатилган, музлатилган балиқ
		совутилган, ярим музлатилган, музлатилган қисқичбақасимонлар ва бошқа тирик сув умуртқасизлар
		совутилган, ярим музлатилган, музлатилган балиқ махсулотлари- лақقا гүшти, махсус нимталанган балиқ, балиқ қиймаси, шакланган қиймали махсулотлар, шу жумладан ун компонентлари билан
		совутилган, ярим музлатилган, музлатилган уруғ суюқлиги, пардали икра
		музлатилган балиқнинг боши ва жигари
V.parahaemolyticus, KOE/g , кўп эмас	10	денгиз балиқларидан совуқ дудланган балиқ озиқ-овқат махсулотлари, шу жумладан музлатилган, - нимталанмаган, нимталанган (шу жумладан бўлакларга, газаклар)
		дудланган, кам тузланган нимталанган денгиз балиқлари, денгиз баликларнинг лақقا гүшти, шу жумладан вакуум остида қадоқланган
100		барра денгиз балиқлари, тирик денгиз балиқлари
		совутилган, ярим музлатилган ва музлатилган денгиз балиқлари
		денгиз балиқларидан совутилган, ярим музлатилган ва музлатилган озиқ-овқат махсулотлари - балиқ лақقا гүшти, махсус нимталанган балиқ, балиқ қиймаси, қийма махсулотлари, шу жумладан ун компонентли, махсус кондицияли қийма
		денгиз баликларнинг совутилган, музлатилган

			урұғ суюқлиги ва пардали ираси музлатилган балиқ боши ва жигари совутилган, музлатилган қисқичбақасимонлар ва бошқа дengiz умуртқасизлар совутилган, музлатилган қүштабақа чиғаноқлар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар)
V.parahaemolyticus. махсулот массасида, g/sm ³ йўл қўйилмайди	25		тирик қўштабақа чиғаноқлар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар)
Enterococcus , маҳсу- лот массасида, g/sm ³ , йўл қўйилмайди	0,1		тирик қўштабақа чиғаноқлар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар)
Enterococcus бактериялари, КОЕ/g , кўп эмас	1x10 ³		кайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулот- лари - тез музлатилган тайёр тушлик ва закускали таомлар, балиқли қўймоқ, балиқли начинка, шу жумладан, вакуум остида қадоқлаб бўлакларга тақсимланган маҳсулотлар: қисқичбақасимон, чиғаноқ, креветка, краб, крилл гўштларидан
	2x10 ³		кайнатиб - музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳ- сулотлари - шакл берилган ("қисқич-бака таёқчалари" ва ҳоказо), қисқичбақа-симонлардан (қиймали маҳсулотида), чиғаноқ гўшти, чиғаноқ гўштидан таомлар (қиймали маҳсулотида), креветка, краб, крилл гўштидан маҳсулотлар (ш.ж. қиймали маҳсулотида)
Сулфитредуцияловчи клостридийлар махсулот массасида, g йўл қўйилмайди	1		термик ишлов берилган балиқ пресервалар коқи килинган балиқ термик ишлов берилган пазандачилик озиқ- овқат маҳсулотлар - балиқ ва қийма маҳсулотлари, пасталар, паштетлар, пиширилган, димланган, қайнатилган, тўлдирилган ва х.к. шу жумладан музлатилган (тузлама, ош, газаклар, сабзавотлар билан димланган дengiz таомлари) вакуум остида қадоқланган, кайнатиб- музлатилган балиқ маҳсулотлари - шакилланган маҳсулотлар, чиғаноқ гўшти, чиғаноқ гўштидан таомлар, креветка, краб, крилл гўштидан озиқ- овқат маҳсулотлари осетр оиласи балиқларидан - банкали пастеризаци-яланган донадор икра, пресланган, кам тузланган ва тузланган пардали икра Лосос оиласи балиқларидан тузланган банкали, бочкали донадор икра, музлатилган пардали икра бошқа тур балиқларнинг икраси-ажратиб тузланган, пастеризацияланган, дудланган, қуритилган, пардали кам тузланган вакуум остида қадоқланган мидияли оқсили- углеводли концентрати

	0,1	<p>совутилган, музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - маҳсус кондицияли қийма оқсил сақловчи пасталар-пресервалар икра аналоглари, шу жумладан оқсилли вакуум остида қадоқланган иссиқ дудланган, балиқ маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган</p> <p>вакуум остида қадоқланган, нимталанган, нимталанмаган (шу жумладан кесилган, бўлакларга бўлинган) балиқ маҳсулотлари, совук дудланган балиқ маҳсулотлари (шу жумладан кесилган), балиқ қиймаси, қалампир билан ишлов берилган маҳсулотлар</p> <p>вакуум остида қадоқланган кам тузланган, нимталанган ярим дудланган балиқ, шу жумладан денгиз баликларининг лақقا гўшти</p> <p>вакуум остида қадоқланган маринадланган, хушбўй, тузланган балиқ, шу жумладан музлатилган- нимталанмаган, нимталанган, тузланган ва кам тузланган, шу жумладан консервантларсиз, шунингдек ўсимлик ёғ, зиравор, қуймали бўлинган (шу жумладан лосос оиласидаги балиқлар), лақقا гўшти</p> <p>вакуум остида қадоқланган, қуритилган балиқ кайнатиб-музлатилган балиқ маҳсулотлари - музлатилган тайёр тушлик ва закускали балиқ таомлар, балиқли қуймоқ, балиқли начинка, шу жумладан вакуум остида қадоқланган</p> <p>тирик қўштабақа чиганоқлар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар)</p> <p>денгиз умуртқасизлардан қуритилган ва қоқи килинган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари</p>
	0,01	<p>вакуум остида қадоқланган ва музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - балиқ лақقا гўшти, маҳсус нимталанган балиқлар, балиқ қиймасидан таомлар, балиқ қиймаси, шу жумладан компонентли маҳсулотлар</p> <p>нимталанмаган, нимталанган маҳсус тузланган ва хушбўй балиқ пресервалари</p> <p>нимталанмаган, нимталанган маҳсус тузланган ва кам тузланган хушбўй балиқ пресервалари</p> <p>гарнирли ва гарнирсиз, соус, қайла, ўсимлик ёғи кушилган, нимталанган балиқ пресервалар (шу жумладан лосослар оиласи балиқларидан)</p> <p>балиқ пастаси пресервалари</p> <p>гарнирли ва гарнирсиз, соус, қайла, ўсимлик ёғи кушилган, бошқа сув биологик манбаларидан тайёрланган пресервалар</p> <p>денгиз сув биологик манбаларидан олинган қуритилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - қуруқ мидия бульони, бульон кубиклари ва пасталари, ажратилган оқсил</p>
Моғор, маҳсулот	0,1	осётрлар оиласи

массасида, г, йўл қўйилмайди		балиқларидан пастеризацияланган донадор икра бошқа тур балиқлардан пастеризацияланган икра
		нимталанмаган, нимталанган маҳсус тузланган ва хуш тъым балиқ пресервалари
Моғор, КОЕ/г, кўп эмас	10	нимталанмаган, нимталанган маҳсус тузланган ва кам тузланган хушбўй балиқ пресервалари
		гарнирли ва гарнирсиз, соус, қайла, ўсимлик ёғи кўшилган, нимталанган балиқдан пресервалар (шу жумладан лосослар оиласи балиқларидан)
		балиқ паста пресервалари, оқсили паста пресервалари
		гарнирли ва гарнирсиз, соус, қайла, ўсимлик ёғи кўшилган, бошқа сув биологик манбаларидан тайёрланган пресервалар
		қўштабақа чиғаноқ гўштидан пресервалар
	50	коқи килинган балиқ
		аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик озиқ-овқат маҳсулотлар- аралаш-тирилган (майонез, соус ва бошқалар) балиқ ва денгиз маҳсулотларидан зираворли салатлар
		осётрлар оиласи балиқларидан кам тузланган ва тузланган пардали, пресланган, донадор банкали икра
		лосослар оиласи балиқларидан банкали, бочкали, музлатилган пардали икра
		бошқа тур балиқларнинг икраси - ажратиб тузланган, қуритилган, дудланган, кам тузланган пардали икра
	100	икра аналоглари, шу жумладан оқсили
Ачитқилар, маҳсулот массасида, г, йўл қўйилмайди	0,1	куритилган сув ўтлари ва бошқа сув ўсимликлари
		осётр оиласи балиқларнинг донадор, пастеризацияланган икраси бошқа тур балилардан икра
Ачитқилар, КОЕ/г, кўп эмас	50	осётрлар оиласи балиқларнинг донадор банкали, пресланган икраси икра аналоглари, шу жумладан, оқсили
		нимталангандан, нимталанмагандан, маҳсус тузланган ва хушбўй балиқ пресервалар
		нимталангандан, нимталанмагандан, маҳсус тузланган ва кам тузланган, хушбўй балиқ пресервалар
		гарнирли ва гарнирсиз, соус, қайла, ўсимлик ёғи кўшилган, нимталанган балиқдан пресервалар (шу жумладан лосослар оиласи балиқларидан)
		гарнирли ва гарнирсиз, соус, қайла, ўсимлик ёғи кўшилган, бошқа сув биологик манбаларидан тайёрланган пресервалар
	100	қўштабақа чиғаноқ гўштидан пресервалар
		балиқ паста консервалари, оқсили паста консервалари
		коқи килинган балиқ

		аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик озиқ-овқат махсулотлари - аралаштирилган (майонез, соус ва бошқалар) балиқ ва денгиз махсулотларидан зироварли салатлар
		осётр оиласи балиқларидан тайёрланган кам тузланган ва тузланган пардали икра
	200	лосослар оиласи балиқлари музлатилган пардали икрасидан тайёрланган тузланган донадор икра
	300	лосослар оиласи балиқларнинг тузланган донадор бочкали ва банкали икраси
	300	Бошка тур баликларнинг преслаб тузланган, пардали тузланган, дудланган, куритилган икра
Хаммаси бўлиб мўгор ва ачитки, КОЕ/g , кўп эмас	100	ярим кўритилган, кўритилган балиқ денгиз умуртқасизлардан куритилган ва қоқи килинган озиқ-овқат махсулотлари Кайнатишга тайёр балиқ қуруқ шўрвалар термик ишлов берилган пазандачилик озиқ-овқат махсулотлари, шу жумладан музлатилган - балиқ ва қийма махсулотлари, пасталар, паштетлар, пиширилган, қовурилган, қайнатилган, шу жумладан ун компонентли
Proteus туридаги бактериялар, махсулот массасида, g, йўл қўйилмайди	0,1	аралаштиргандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик озиқ-овқат махсулотлари-балиқ ва денгиз махсулотларидан қўшимчаларсиз газаклар, балиқ ва денгиз махсулотларидан газаклар (майонез, соус ва бошқалар), тузланган балиқ қийма, пасталар, паштетлар, селд, икра, крилл ёғлари ва бошқалар пазандачилик икрали махсулотлар - аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган кўп компонентли таомлар
	1	тирик қўштабака чифаноклар (мидия, устрица, гребешок ва бошқалар)

Балиқ таомларининг микробиологик хавфсизлик меъёрлари

2 жадвал

Кўрсаткичлар	Йул куйиладиган даражалар	Изоҳ
1	2	3
Мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар (МАваФАМ),КОЕ/g, кўп эмас	1×10^3	балиқ қайласи пиширилган, димланган, қовурилган балиқ балиқ таомлари истеъмол идишларга қадоклангантайёр балиқ пазандачилик махсулотлари, шу жумладан вакуум остида қадокланган
	$2,5 \times 10^3$	балиқ таомлари - балиқ котлетли киймасидан

		тайёрланган таомлар (котлетлар, зразалар, шницеллар, томат кайласидаги фрикаделкалар), пиширилган маҳсулотлар, пироглар
	1×10^4	аралаштирилмаган, балиқ қўшилган салатлар маринад остида қовурилган, қайнатилган балиқ совуқ шўрвалар-боршлар, балиқ ва яшил карамли шўрва (қаймоқ билан аралаштирилмаган)
	5×10^4	аралаштирилган балиқли салатлар (майонез, соус ва бошқалар)
Ичак таёкчалари гурухи бактериялари (coliform) (БГКП), маҳсулот массасида, g, йўл қўйилмайди	1	балиқ кайласи маринад остида қовурилган, қайнатилган балиқ балиқ таомлари - қайнатилган балиқ, димланган, қовурилган, пиширилган, балиқ қиймали массасидан (котлетлар, зразалар, шницеллар, томат кайласидаги фрикаделкалар) тайёрланган таомлар, пиширилган маҳсулотлар, пироглар истеъмол қадоғига ўралган тайёр балиқ пазандачилик маҳсулотлари, шу жумладан вакуум остида қадоқланган
	0,1	балиқ қўшилган салатлар – аралаштирилмаган, аралаштирилган (майонез, соус ва бошқалар)
	0,01	совуқ шўрвалар - борш, балиқ ва яшил карамли шўрва (қаймоқ билан аралаштирилмаган)
E.coli маҳсулот массасида, g, йўл қўйилмайди	0,1	балиқ қўшилган салатлар – аралаштирилмаган, аралаштирилган (майонез, соус ва бошқалар) совуқ шўрвалар-боршлар, балиқ ва яшил карамли шўрва (қаймоқ билан аралаштирилмаган)
S. aureus маҳсулот массасида g, йўл қўйилмайди	1	балиқ кайласи маринад остида қайнатилган, қовурилган балиқ балиқ таомлари - қайнатилган, димланган, қовурилган, пиширилган, балиқ қиймали массасидан (котлетлар, зразалар, шницеллар, томат кайласидаги фрикаделкалар) тайёрланган таомлар, пиширилган маҳсулотлар, пироглар истеъмол қадоғига ўралган тайёр балиқ пазандачилик маҳсулотлари, шу жумладан вакуум остида қадоқланган
	0,1	совуқ шўрвалар - борш, балиқ ва яшил карамли шўрва (қаймоқ билан аралаштирилмаган) балиқ қўшилган салатлар – аралаштирилмаган, аралаштирилган (майонез, соус ва бошқалар)
Proteus туридаги бактериялар маҳсулот массасида,g, йўл қўйилмайди	0,1	балиқ қўшилган салатлар – аралаштирилмаган, аралаштирилган (майонез, соус ва бошқалар) балиқ кайласи маринадланган, қовурилган, қайнатилган балиқ балиқ таомлари - қайнатилган, димланган,

		қовурилган, пиширилган, балиқ қиймали массасидан (котлетлар, зразалар, шницеллар, томат кайласидаги фрикаделкалар) тайёрланган таомлар, пиширилган маҳсулотлар, пироглар
		совуқ шүрвалар - борш, балиқ ва яшил карамли шүрва (қаймоқ билан аралаштирилмаган)
		истеъмол қадоғига ўралган тайёр балиқ пазандачилик маҳсулотлари, шу жумладан вакуум остида қадоқланган
Сулфитредуцияловчи клостридийлар маҳсулот массасида g, йўл қўйилмайди	0,1	истеъмол қадоғига ўралган тайёр балиқ озиқ- овқат пазандалик маҳсулотлари, шу жумладан, вакуум остида қадоқланган маҳсулотлар
Ачитқилар, КОЕ/g, кўп эмас	200	консервант ва зираворлар қўшилган балиқли газаклар (майонез, соус ва бошқалар)
	500	аралашмалар қўшилган балиқли газаклар (майонез, соус ва бошқалар)
Моғор КОЕ/g, кўп эмас	50	аралашмалар қўшилган балиқли газаклар (майонез, соус ва бошқалар)

**Болалар учун тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг хавфсизлик
меъёрлари (мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар учун)**

3 жадвал

Кўрсаткичлар	Йул куйиладиган даражалар	Изоҳ	
		1	2
Мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар (МАваФАМ), КОЕ/g, кўп эмас	1×10^3	кайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари – шаклланган маҳсулотлар ("қисқичбақа таёқчалари" ва бошқалар)	
		термик ишлов берилган пазандачилик озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган - пиширилган, қайнатилган балиқ ва қийма маҳсулотлари	
	2×10^4	аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик маҳсулотлари - балиқ ва денгиз маҳсулотлари, зираворларсиз газаклар	
	5×10^4	пишириб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсу-лотлари - шу жумладан вакуум остида қадоқланган, тез-музлатилган тайёр балиқ тушлик таомлар	яrim тайёр маҳсулотлар
Колиформ бактериялар (coliform) маҳсулот массасида, g, йўл кўйилмайди	1	термик ишлов берилган пазандалик озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган - балиқ ва қийма маҳсулотлари, пиширилган, қайнатилган	
		аралаштирилгандан сўнг термик ишлов берилмаган пазандачилик маҳсулотлари - балиқ ва денгиз маҳсулотлари аралашма газаклар	
	$0,1$	кайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳс-улотлари - шаклланган маҳсулотлар ("қисқичбақа таёқчалари" ва бошқалар)	
	$0,01$	вакуум остида қадоқланган қайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳ-сулотлари -, шу жумладан, музлатилган тайёр балиқ таомлари	сув биологик манбаларидан яrim тайёр озиқ-овқат маҳсулотлар
S.aureus, маҳсулот массасида, g, йўл кўйилмайди	1	музлатилган, шу жумладан, термик ишлов берилган пазандачилик озиқ-овқат маҳсулотлари - балиқ ва	

			қийма маҳсулотлари аралаштирилгандан сүнг термик ишлов берилмаган пазандачилик маҳсулотлари - пиширилган, қайнатилган балиқ ва денгиз маҳсулотлари аралашмаларсиз салатлар
			қайнатиб-музлатилган балиқ маҳсулотлари - шакл-ланган маҳсулотлар ("қисқичбака таёқчалари" ва бошқалар)
	0,1		қайнатиб-музлатилган балиқ маҳсулотлари - вакуум остида қадоқланган, шу жумладан, яrim музлатилган тайёр тушлик балиқ таомлари
	0,01		сув биологик манбаларидан яrim тайёр озиқ-овқат маҳсулотлар
Proteusturiдаги бак-териялар маҳсулот массасида,g, йўл кўйилмайди	0,1		аралаштирилгандан сүнг термик ишлов берилмаган пазандачилик маҳсулотлар - балиқ ва денгиз озиқ-овқат маҳсулотларидан зираворларсиз газаклар
Сулфитредуцияловчилик стридийлар маҳсулот массасида, g, йўл кўйилмайди	1		термик ишлов берилган пазандалик маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган -ваккум остида қадоқланган балиқ ва қийма озиқ-овқат маҳсулотлари, пиширилган, қайнатилган
			қайнатиб-музлатилган балиқ маҳсулотлари - шаклланган маҳсулотлар ("қисқичбака таёқчалари" ва бошқалар)
	0,1		сув биологик манбаларидан яrim тайёр маҳсулотлар
			қайнатиб-музлатилган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари - вакуум остида қадоқланган, шу жумладан, яrim музлатилган тайёр тушлик балиқли таомлар
V. parahaemolyticus, KOE/g , кўп эмас	0,01		вакуум остида қадоқланган сув биологик манбаларидан яrim тайёр маҳсулотлар
Enterococcus туридаги бактериялар, KOE/g, кўп эмас	1×10^3		денгиз баликларидан яrim тайёр маҳсулотлар
			қайнатиб-музлатилган балиқ маҳсулотлари - вакуум остида қадоқланган, яrim музлатилган тайёр тушлик бир қисимлик балиқли таомлар
	2×10^3		қайнатиб-музлатилган балиқ маҳсулотлари - шаклланган

		маҳсулотлар ("қисқиңбақа таёқчалари" ва бошқалар)
мүғор ва ачитқилар, КОЕ/g, күп эмас	100	термик ишлов берилган пазандалик маҳсулотлари, шу жумладан музлатилган – вакуум остида қадоқланган балиқ ва қийма маҳсулотлари, пиширилган, қайнатилган

**Болалар учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг ишлаб чиқаришда
ишлатиладиган озиқ-овқат , хом ашё ва компонентларнинг микробиологик
хавфсизлик меъёрлари**

4 жадвал

Кўрсаткичлар 1	Йул куйиладиган даражалар 2	Изох 3
Мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар, (МАваФАМ), КОЕ/ g , кўп эмас	5×10^4	янги балиқ, совутилган, яrim музлатил- ган,музлатилган
Колиформ гурӯҳи бак- териялари (coliform) (КГБ), маҳсулот мас- сасида, g, йўл қўйил- майди	0,01	
S.aureusмаҳсулот мас- сасида, g, йўл қўйил- майди	0,01	

Балиқ консервалариниг микробиологик хавфсизлик мөъёрлари

5 жадвал

Консервалар гурухи	Саноат стериллиги талаблари	Изох	
	Консерваларда аниқланадиган микроорганизмлар гурухи		
1	2	3	4
"А" гурухининг тўлиқ консервалари	B.cereus ва (ёки) B. Polymyxha гурухидаги спора ҳосил қилувчи мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар	1g (cm^3) махсулотида йўл қўйилмайди	Шиша, алюминий ва мис идишга кадокланган балиқ консервалар, шу жумладан балиқ жигаридан консервалар
	B.subtilis гурухидаги спора ҳосил қилувчи мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар	1g (cm^3) махсулотида 11-та хужайрадан кўп эмас	
	C.botulinum ва (ёки) C.perfringens мезофил клостридиалар	1g (cm^3)да маҳсулотда йўл қўйилмайди	
	мезофил клостридиалар (C.botulinum ва (ёки) C.perfringens дан ташкари спора ҳосил қилмайдиган микроорганизмлар, ш.ж. сут ачитқи ва (ёки) моғор замбуруғлари ва ачитқилар	1g (cm^3) маҳсулотида 1-та хужайрадан кўп эмас	
	спора ҳосил қилувчитермофил анаэроб, аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар	1g (cm^3) маҳсулотида йўл қўйилмайди	
Болалар истеъмол учун "А" гурухининг тўлиқ консервалари	B.cereus ва (ёки) B. Polymyxha гурухидаги спора ҳосил қилувчи мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар	1g (cm^3) махсулотида йўл қўйилмайди	Шиша, алюминий ва мис идишга кадокланган, сув биологик манбалиридан тайёрланган балиқ консервалар, ш.ж. балиқ жигаридан
	B.subtilis гурухидаги спора ҳосил қилувчи мезофил аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар,	1g (cm^3) махсулотида 11-та хужайрадан кўп эмас	
	мезофил клостридиалар C.botulinum ва (ёки) C.perfringens	10g (cm^3) махсулотида йўл қўйилмайди	

	мезофил клостридиялар (<i>C.botulinum</i> ва (ёки) <i>C.perfringens</i> -дан ташкари)	10g (cm ³) махсулотида 1- та хужай-радан күп емас	
	споралык қосил қилмайдиган микроорганизмлар, ш.ж. сүт ачитки ва (ёки) моғор замбуруғлари ва (ёки) ачитки	1g (cm ³) махсулотида йүл қўйилмайди	
	споралык қосил қилувчи термофил анаэроб, аэроб ва факултатив анаэроб микроорганизмлар	1g (cm ³) махсулотида йүл қўйилмайди	
"Д" гурӯҳи ярим консервалар	мезофил аэроб, анаэроб ва факултатив анаэроб микро-организмлар микдори (КМАФАнМ)	2 x 10 ² КОЕ/g, күп емас	шиша идишда кадокланган пастеризацияланган ярим балиқ консервалар
	Ичак тайёқчалари гурӯхи бактериялари (колиформа)	1 g махсулотда йүл қўйилмайди	
	<i>B.cerueus</i>	1 g махсулотда йүл қўйилмайди	
	Сульфитредуцияловчи клостридийлар	0,1g махсулотда йүл қўйилмайди	
	<i>S.aureus</i> ва бошқа коагулаз-ижобий стафтилоккоклар	1 g махсулотда йүл қўйилмайди	

Эслатма: балиқ ярим консервалар учун - 1,0g (cm³) махсулотда рухсат этилмайди'

1. "А" гурӯҳи - 4,2 ёки ундан юқори pH - га эга бўлган балиқ консервалар, шунингдек
чегараланмаган кислотаси мавжуд булган кислота қўшилмаган ҳолда тайёрланган балиқ
консервалар.

2. "Д" гурӯҳи - пастеризацияланган балиқозик-овқат махсулотлари.

**Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг микробиологик (патоген)
хавфсизлик меъёрлари**

6 жадвал

Кўрсаткичлар	Маҳсулотларнинг гурухи	маҳсулот массаси (g), йўл кўйилмидига н даражалар
Патоген микроорганизмлар, ш. ж. сальмонеллалар	Балиқ, балиқ бўлмаган обьектлар ва улардан тайёрланган озиқ-овқат маҳсулотлари (балиқ ёгидан ташкари)	25
<i>Listeria monocytogenes</i>	Балиқ, балиқбўлмаганобъектларваулардантайёрлангано зик-овқатмаҳсулотлариникраданташкари) куритилган, қоқиқилинган, пастеризацияланган	25
	Эрта ёшдаги болалар учун мўлжалланган ярим тайёр балиқ ва сувдаги умуртқасизлардан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари;	25

**Балиқ озиқ-овқат маҳсулотларида радионуклидларнинг
йул қуийладиган даражалари**

7 жадвал

№	Махсулотлар номи	Цезий -137 солиштирма фаоллиги Bk/kg (l)	Стронций-90 солиштирма фаоллиги Bk/kg (l)
1	Тирик балиқ, барра балиқ, совутилган, музлатилган, лакқа гушти, балиқкиймаси	130	100
2	Консерва ва пресервалар	130	100
3	Қуритилган, сурланган, дудланган тузланган, маринадланган ва бошқа истеъмолга тайёр бўлган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари	130	100
4	Қуритилган сурланган балиқ	260	200
5	Икра ва уруг суюқлиги ва улардан тайёрланган маҳсулотлар	130	100
6	Чиганоқлар, қисқичбақасимонлар, денгиз ўтлари ва улардан тайёрланган маҳсулотлар	200	100
7	Балиқ еги (даваолаш ва профилактика сифатида)	60	80
8	Қуруқ балиқ бульонлари	160	50

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат
маҳсулотларининг
хавфсизлиги тўғрисидаги маҳсус
техник регламентининг
2-иловаси

Ветеринария дори воситалари, хайвонларнинг етиштиришида ўсиш стимуляторлари (шу жумладан гормонал дорилар), доривор моддалар (шу жумладан микробларга қарши воситалар) аквақултура хайвонот манбаларидан озиқ-овқат маҳсулотларида рухсат этилган қолдиқларнинг максимал даражаси

Ўзбекистон худудида муомалага чикарилганда ишлаб чикарувчи (ваколатли шахс, импортер) томонидан такдим этиладиган маълумотлар асосида ветеринария препаратлари колдиқлари, хайвонларнинг усиишини стимуляторлари(шу жумладан гормонал дорилар), гиёхванд моддалар (хлорамфеникол бундан мустасно, антимикроб воситалар, шу жумладан тетрациклин гурухи ва бацитрасин) хайвонот манбаларидан келиб чиккан озиқ-овқат маҳсулотларида таркибини назорат килиш улар хакидаги маълумотлар асосида амалга оширилади.

1 жадвал

Кўрсаткичлар номи	Йўл қўйиладиган даражалар, mg/kg, дан кўп эмас	Изоҳ
1	2	3
I. Микробларга қарши йўл қўйиладиган қолдиқ даражалари		
Амоксициллин Amoxicillin (пенициллинлар)	0,05 (мушак тўқимаси тери билан табиий нисбатда)	
Ампициллин Ampicillin (пенициллинлар)	0,05 мушак тўқимаси тери билан табиий нисбатда)	
Бацитрацин Bacitracin (полипептидлар)	йўл қўйилмайди (<0.02)	
Бензилпенициллин (пенетамат) Benzylpenicillin/Penethamate (пенициллинлар)	0,05 (мушак тўқимаси тери билан табиий нисбатда)	
Данофлоксацин Danofloxacin (хинолонлар)	0,1 мушак тўқимаси тери билан табиий нисбатда)	
Диклоксациллин Dicloxacillin (пенициллинлар)	0,3 (мушак тўқимаси)	
Дифлоксацин Difloxacin (хинолонлар)	0,3 мушак тўқимаси тери билан табиий нисбатда)	
Клоксациллин Cloxacillin (пенициллинлар)	0,3 (мушак тўқимаси)	
Колистин Colistin (полимиксинлар)	0,15 (мушак тўқимаси тери билан табиий нисбатда)	
Ласалоцид Lasalocid (ионофорлар)	0.005 (мушак тўқимаси)	натрий ласалоцид
Левомицетин Laevomycetinum (хлорамфеникол) (макролидлар)	йўл қўйилмайди (<0,0003)	
Метронидазол (metronidazole)/ диметридазол (dimetridazole)/ ронидазол (ronidazole)/дапсон (dapsone)/		
клотримазол (clotrimazole)/ аминитризол (aminitrizole)	усулни аниқлаш даражасида йўл қўйилмайди (мушак тўқимаси)	
Неомицин Neomycin (аминогликозидлар)	0,5 (мушак тўқимаси)	ш.ж.фрамицитин
Нитрофуранлар (шу жумладан фуразолидон) Nitrofurans (including furazolidone)	усулни аниқлаш даражасида йўл қўйилмайди (мушак тўқимаси)	
Оксациллин Oxacillin (пенициллинлар)	0,3 (мушак тўқимаси)	
Оксолиновая кислота Oxolinicacid	0,1 (мушак тўқимаси)	

(хинолонлар)	тери билан табий нисбатда)	
Паромомицин Paromomycin (аминогликозидлар)	0,5 (мушак тўқимаси)	
Сарафлоксацин Sarafloxacin (хинолонлар)	0,03 (лосос баликларнинг тери билан табий нисбатда мушак тўқимаси)	
Спектиномицин Spectinomycin (аминогликозидлар)	0,3 (мушак тўқимаси)	
Тетрациклин гурухи Tetracycline ATX(тетрациклинылар)	йўл қўйилмайди (< 0,01)	
Тиамфеникол Thiamphenicol (флорфениколлар)	0,05 (мушак тўқимаси тери билан табий нисбатда. Тиамфениколга ҳисобланган тиамфеникол ва биректирувчи тиамфеникол еғиндиси сифатида)	
Тилмикозин Tilmicosin (макролидлар)	0,05 (мушак тўқимаси тери билан табий нисбатда)	
Тилозин Tylosin (макролидлар)	0,1 (мушак тўқимаси тери билан табий нисбатда)	тилозин А сифатида
Флавомицин Flavomycin (стрептотрицинылар)	0,7 (мушак тўқимаси)	флавофосфолипол
Флорфеникол Florfenicol (флорфениколлар)	1,0 (мушак тўқимаси тери билан табий нисбатда)	Флорфеникол микдори ва унинг флорфениколами н шаклдаги метаболитлари
Флумеквин Flumequine (хинолонлар)	0,6 (мушак тўқимаси тери билан табий нисбатда)	
Ципрофлоксацин (ciprofloxacin)/ энрофлоксацин (enrofloxacin). Пефлоксацин (pefloxacin) оффлоксацин (ofloxacin)/ норфлоксацин (norfloxacin) (фторхинолонлар)	0,1 (мушак тўқимаси)	Флорхинокол лани микдори
Эритромицин Erythromycin (макролидлар)	0,2 (мушак тўқимаси тери билан табий нисбатда)	
II. Антипротозой қолдиқларнинг йўл қўйиладиган максимал даражалари		
Галофугинон Halofuginone	0,01 (мушак тўқимаси)	
Декоквинат Decoquinate	0,02 (мушак тўқимаси)	
Диклазурил Diclazuril	0,005 (мушак тўқимаси)	Диклазурил сифатида
Мадуромицин Maduramicin	0,002 (мушак тўқимаси)	
Наразин Narasin	0,005 (мушак тўқимаси)	
Никарабазин Nicarbazin	0,025 (мушак тўқимаси)	N, N'-bis(4-нитрофенил) мочевина
Робенидин Robenidine	0,005 (мушак тўқимаси)	робенидин гидрохлорид
Салиномицин Salinomycin	0,002 (мушак тўқимаси)	Salinomycin sodium
Семдурамицин Semduramicin	0,002 (мушак тўқимаси)	

Балиқ, қисқиңбақасимон, чиганоклар ва улардан қайта ишланған озиқ-овқат маҳсулотларидағы паразитологик хавфсизлик күрсаткичлар

Чучук сув балиқлари ва улардан қайта ишлаш маҳсулотлари

1 жадвал

15. Балиқ оиласарининг ираси:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-	-
чўртнабалиқ, олабўға балиқ, трескалар (налимлар),хариуслар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	-	-	-	-
лосослар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	-	-	-	-
сиглар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-	-
бақрабалиқ (Амур ҳавзаси, Волга дарёси,Каспий денгизи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	-	-	-	-

Эслатма: “й/қ” қисқартмаси “йўл кўйилмайди” деган маънони англатади.

Жонли холда паразитларнинг ғумбақлари учун куйидаги белгилар кўлланади:

трематодлар:

- 1 – описторхислар
- 2 - клонорхислар
- 3 - псевдамхислар
- 4 - метагонимуслар
- 5 -nanoфиетуслар
- 6 - эхинохазмуслар
- 7 - меторхислар
- 8 - россикотремелар
- 9 - апофалуслар

цестодалар:

- 10 - дифиллоботриумлар

нематодалар:

- 11 - анизакислар
- 12 - контрацепкумлар
- 13 - диоктофимлар
- 14 – гнатостомлар

Ўтиб сузадиган балиқлар ва улардан қайта ишланган озиқ-овқат маҳсулотлар

2 жадвал

Маҳсулотлар гурухи	Паразитологик кўрсаткичлар ва жонли паразит ғумбакларининг йўл қўйиладиган даражаси					
	1	2	3	4	5	6
1. Лосослар	-	й/қ	й/қ	-	-	-
2. Узок шарқ лосослар	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
3. Ушбу жадвалнинг 1-чи бандида кўрсатилган балиқ қиймаси	-	-	й/қ	й/қ	-	-
4. Ушбу жадвалнинг 2-чи бандида кўрсатилган балиқ қиймаси	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
5. Ушбу жадвалнинг 1-чи бандида кўрсатилган балиқ консерва ва пресервалари	-	й/қ	й/қ	-	-	-
6. Ушбу жадвалнинг 2-чи бандида кўрсатилган балиқконсервалари ва пресервалар	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
7. Ушбу жадвалнинг 1-чи бандида кўрсатилган қовурилган, қуймали, тузланган, маринадланган, дудланган, қуритилган балиқ	-	й/қ	й/қ	-	-	-
8. Ушбу жадвалнинг 2-чи бандида кўрсатилган қовурилган, қиймали, тузланган, маринадланган, дудланган, қуритилган балиқ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
9. 1-2-чи бандларида кўрсатилган балиқларнинг икраси	-	й/қ	й/қ	-	-	-

Эслатма: " й/қ"қисқартмаси "йўл қўйилмайди" деган маънони англатади.

Паразитларнинг тирик шаклдаги ғумбаклари учун қуидаги белгилардан фойдаланилади:

трематодлар: 1 - нанофиетуслар

цестодлар: 2 - дифиллоботриумлар

нематодлар: 3 - аизакислар

4 - контрацепкумлар

тирналган жойлар: 5 - болбозомалар

6 - коринозомалар

Денгиз балиқлари ва улардан қайта ишланган озиқ-овқат маҳсулотлар

З жадвал

Маҳсулотлар гурухи													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I. Турлари буйича дengiz балиқларининг овлаш жойлари													
1. Баренц дengизи:	Паразитологик кўрсаткичлар ва жонли паразит ғумбақларининг йўл қўйиладиган даражаси												
Камбалалар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ				
Корюшкалар оиласи	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	й/қ	-	-	-	-
Лосослар оиласи	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	й/қ	-	-	-	-
Селллар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-
Скорпеналар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-
Трескалар оиласи	-	-	й/қ	-	-	й/қ	-	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ	-
2. Шимолий Атлантика:													
Камбалалар оиласи	-	-	й/қ	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-
Корюшкалар оиласи	-	-	й/қ	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-
Макруруслар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-

6. Субантарктида,Антарктида:												
Ок конлийлар оиласи	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
Мерлузалар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
Нототениялар оиласи	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
Ошибнилар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-
Трескалар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	й/қ	й/қ
7. Хинд океани:												
Нитеперлар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-
Скумбриялар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-
Ставридалар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-
8. Тинч океани:												
Анчоуслар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-
Берекслийлар оиласи	й/қ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ
Гемпилийлар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ
Камбалалар оиласи	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	й/қ	-	-	й/қ
Лосослар оиласи	й/қ	-	-	й/қ	-	й/қ	-	-	й/қ	й/қ	-	й/қ

Селдлилар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	-	-	-
Скорпеналар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ
Скумбриялар оиласи (тунецлар)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ
Ставридалар оиласи	-	-	-	-	-	й/қ	-	-	й/қ	й/қ	-	-	-	-
Терпуглар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	-	й/қ	-	-
Трескалар оиласи	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	й/қ	-	й/қ	-	-

II. Денгиз балиқларидан қайта ишланған озиқ-овқат маҳсулотлар

12. Минтай, треска балиқ-ларнинг ираси	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	й/қ	-	-
13. Треска жигари	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-	й/қ	-	-

Эслатма: "й/қ" қисқартмаси "йўл кўйилмайди" деган маънони англатади.

Паразитларнинг тирик шаклдаги ғумбақлари учун қўйидаги белгилардан фойдаланилади:

трематодалар:

- 1 - нанофиетуслар
- 2 - хетерофитлар
- 3 - криптокортилуслар
- 4 - россикотремлар
- 5 - апофалуслар

цестодалар:

- 6 - дифиллоботриумлар
- 7 - диплогонопоруслар
- 8 - пирамикоцефалуслар

нематодалар:

- 9 - аизакислар
- 10 - контрацекумлар
- 11 - псевдотеранлар

тирналган жойлар:

- 12 - болбозомалар
- 13 – коринозомалар

Чучук сув қисқиңбақасимон, денгиз чиғаноклари ва улардан қайта ишланганозик-овқат маҳсулотлар

4 жадвал

Маҳсулотлар гурӯҳи	Паразитологик кўрсаткичлар ва жонли паразит ғумбақларининг йўл кўйиладиган даражаси								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Чучук сув қисқиңбақасимонлари ва улардан қайта ишланган озиқ-овқат маҳсулотлари:									
узоқ Шарқ сув омборларидан қисқиңбақалар (Россия, Жанубий Корея, Хитой ва бошқалар, Ақш	й/қ								
узоқ шарқ сув омборларидан чучук сув майдага қисқиңбақалари (Россия, Корея Республикаси)	й/қ								
чучук сув краблар (Россия, Жануби-Шарқий Осиё, Шри Ланка, Марказий Америка, Перу, Либерия, Нигерия, Камерун)	й/қ								
ушбу бандида белгиланган чучук сув қисқиңбақадан тайёрланган қайла	й/қ	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Денгиз моллюскалар ва улардан қайта ишланган маҳсулотлар:									
Тароқсимон (гребешки)	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-
Калмар (кальмары)	-	-	й/қ	й/қ	й/қ	-	-	-	-
мактра (спизула)	-	-	-	-	-	-	-	й/қ	-
Осминоглар (осьминоги)	-	-	й/қ	-	й/қ	-	-	-	-
Устрицалар (устрицы)	-	-	-	-	-	-	-	-	й/қ

Эслатма: 1. "й/қ" қисқартмаси "йўл қўйилмайди" деган маънони англатади.

Паразитларнинг тирик шаклдаги ғумбаклари учун қуидаги белгилардан фойдаланилади:
трематодалар:

1 - парагонимуслар

цестодалар:

2 - спирометрлар

нематодалар:

3 - аизакислар

4 – контрацекумлар

5 - псевдотеранлар

6 - диоктофимлар

7 - гнатостомлар

8 - сулкаскарислар

9 - эхиноцефалуслар

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат
маҳсулотларининг
хавфсизлиги тўғрисидаги маҳсус техник
регламентининг
4-иловаси

Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигига қўйиладиган гигиеник талаблар

1 жадвал

Кўрсаткичлар	Йўл қўйиладиган даражалар, mg/kg, кўп эмас	Изоҳ	
		1	2
Гистамин	100	Тунец, скумбрия, лосос, селд балиқлар, шунингдек улардан тайёрланган балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари (икра, балиқларнинг уруғ безидаги суюқлик, жигар ва балиқлардан олинган ёғдан ташкари) шу жумладан қуритилган озиқ-овқат маҳсулотлари*	3
Нитрозаминалар (микдори N-нитрозодиметиламин (НДМА) ва N-нитрозоди- этиламин (НДЭА)	0,003	Барча турдаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан қуритилган маҳсулотлар *	
Диоксин	0,000004	Барча турдаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан қуритилган маҳсулотлар *. Хом-ашё таркибида бўлиши мумкинлиги тўғрисида асосли тахмин мавжуд бўлганда аниқланади	
	0,000002	(ёғ жиҳатидан). Балиқ озуқавий ёғи*	
Бенз(а)пирен	0,005	Дудланган балиқ озиқ-овқат маҳсулоти	
Полихлорланган Бифениллар	2	Барча турдаги балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари (жигар ва балиқ ёғидан ташкари), шу жумладан, қуритилган маҳсулотлар*	
	5	Балиқ жигари ва ундан олинадиган маҳсулотлар	
	3	балиқ озуқавий ёғи	
Паралитик заҳар моллюскалар (сакситоксин)	0,8	Моллюскалар	
Моллюскаларнинг амнести- ал заҳари (домоев кислотаси)	20	Моллюскалар	
	30	Кискичбақаларнинг ички органлари	
Моллюскаларнинг диареяли заҳари (окада кислотаси)	0,16	Моллюскалар	
Кислота сони, mg KOH/ g	4	Балиқ озуқавий ёғи	
Пероксид сони, mol фаол кислород/kg	10	Балиқ озуқавий ёғи	

* Дастраска маҳсулот (хом ашё) асосида, ундаги қуруқ моддалар ва охирги маҳсулот таркибида ҳисобга олинади.

Балиқ озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигига қўйиладиган гигиеник талаблар

2 жадвал

Махсулотнинг номи	Кўрсаткичлар	Йўл қўйиладиган даражалар, mg/kg, кўп эмас	Изоҳ
Тирик балиқ, янги балиқ, совутилган, музлатилган, қийма, лаққа гошт, денгиз сутэмизувчиларнинг гошти	Токсик элементлар қўргошин маргимуш	1,0 2,0 1,0 5,0 0,2 0,3 0,6 0,5 1,0	тунес, қилич балиқ, белуга чучук сув балиқлари денгиз бақлари 0,2 0,3 0,6 0,5 1,0
	кадмий		
	симоб		чучук сув балиқлари чучук сув йиртқич балиқлар денгиз балиқлари тунес, қилич балиқ, белуга
	Пестицидлар:		
	ГХЦГ (α , β , γ - изомерлар)	0,2 0,03	Денгиз балиқлари, сутэмизувчиларнинг гошти Чучук сув балиқлари
	ДДТ ва унинг метаболитлари	0,2 0,3 2,0 0,2	Денгиз балиқлари Чучук сув балиқлари Осетр, лосос, ёғлик селд балиқлари Денгиз сутэмизувчиларнинг гошти
	2,4-Д кислотаси, унинг тузлари ва эфирлари	Йўл қўйилмайди	Чучук сув балиқлари
Консерва ва пресервалар	Токсик элементлар қўргошин маргимуш	1,0 2,0 1,0 5,0	
			тунес, қилич балиқ, белуга Чучук сув балиқлари Денгиз балиқлари

	кадмий	0,2	
	симоб	0,3	Чучук сув балиқлари
		0,6	Чучук сув йиртқич балиқлари
		0,5	Денгиз балиқлари
		1,0	тунец, қилич балиқ, белуга
	галай	200	галай идишларда
	хром	0,5	хром идишларда
	Пестицидлар:		
	ГХЦГ (α , β , γ - изомеры)	0,2	Денгиз балиқлари, сутэмизувчиларнинг гошти
		0,03	Чучук сув балиқлар
	ДДТ и его метаболиты	0,2	Денгиз балиқлари
		0,3	Чучук сув балиқлари
		2,0	Осетр, лосос, ёғлик селд балиқлари
		0,2	Денгиз сутэмизувчиларни гошти
	2,4-Д кислотаси, унинг тузлари ва эфирлари	Йўл қўйилмайди	Чучук сув балиқлари
Куритилган балиқ, дудланган, тузланган, зираворланган, маринадланган балиқ махсулотлари.	Токсик элементлар(ундаги қуруқ моддалар ва якуний махсулотларнинг таркибини хисобга олган холда асл махсулот бўйича)		
	кўргошин	1,0	
Пазанда ва бошка истеъмол килиш учун тайер балик махсулотлари		2,0	Тунес, қилич балиқ, белуга
	маргимуш	1,0	Чучук сув балиқлари
		5,0	Денгиз балиқлари
	кадмий	0,2	
	симоб	0,3	Чучук сув балиқлари
		0,6	Чучук сув йиртқич балиқлари
		0,5	Денгиз балиқлари
		1,0	Тунес, қилич балиқ, белуга
	Пестицидлар:		

	ГХЦГ (α , β , γ изомерлари)	0,2	
	ДДТ ва унинг метаболитлари	0,4 2,0	йирик балиқ махсулотлари, ёглик селд
Икра, балиқнинг уруг суюклиги ва улардан тайёрланган махсулотлар; икра аналоглари(ўхшатилган)	Токсик элементлар: кўргошин маргимуш кадмий	1,0 1,0 1,0	
	симоб	0,2	
	Пестицидлар: ДДТ ва унинг метаболитлари	2,0	
	ГХЦГ (α , β , γ - изомерлари)	0,2	
	Токсик элементлар:		
Балиқнинг жигари ва ундан тайёрланган махсулотлар	кўргошин кадмий симоб галай хром	1,0 0,7 0,5 200 0,5	тайёр галай идишлардаги консервалар учун
	Пестицидлар:** ДДТ ва унинг метаболитлари	3,0	
	ГХЦГ (α , β , γ - изомерлари)	1,0	
	Токсик элементлар:		
Балиқ ёги	кўргошин маргимуш кадмий симоб Пестицидлар:	1,0 1,0 0,2 0,3	
	ДДТ ва унинг метаболитлари	0,2	
	ГХЦГ (α , β , γ - изомерларлари)	0,1	
Моллюскалар, кич-кичбакасимонлар ва бошқа усуртқасизлар, амфибиялар, судраблиб юрувчилар	Токсик элементлар: кўргошин маргимуш кадмий	10,0 5,0 2,0	
	симоб	0,2	

Ўтлар ва денгиз ўтлар	Токсик элементлар:		
	қўргошин	0,5	
	маргимуш	5,0	
	кадмий	1,0	
	симоб	0,1	

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат
маҳсулотларининг хавфсизлиги
тўғрисидаги маҳсус техник
регламентининг
5-иловаси

**Ёш болалар учун балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг озуқавий қиймати ва
хавфсизлик кўрсаткичлари**
100 g балиқ консервалари таркибидаги озуқавий қиймати

1 жадвал

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йўл қўйиладиган даражалар		Изоҳ
		меъёр	белгиланган	
Қуруқ моддаларнинг масса улуши	g	15 - 25	-	
оқсил	g	8 - 15	+	
ёғ	g	5 - 11	+	
энергия қиймати	Kkal	100 - 155	+	
ош тузи	g	0,4	+	
минерал модда - темир	mg	0,4 - 3,0	+	бойитилган маҳсулотлар учун
Витаминалар:				
тиамин (B_1)	mg	0,1 - 0,2	+	бойитилган маҳсулотлар учун
рибофлавин (B_2)	mg	0,1 - 0,3	+	бойитилган маҳсулотлар учун
ниацин(РР)	mg	1 - 4	+	бойитилган маҳсулотлар учун
крахмал	g	3	-	қуюқлаштирувчи сифатида
гуруч ва буғдой уни	g	5		қуюқлаштирувчи сифатида

Балиқ консерваларининг хавфсизлик кўрсаткичлари

2 жадвал

Кўрсаткичлар	Йўл қўйиладиган даражалар, mg / kg, кўп эмас	Изоҳ
1	2	3
полихлорланган бифениллар	0,5	
гистамин *	100	тунец, скумбрия, лосос, селд
нитрозаминлар	йўл қўйилмайди (<0.001)	
диоксинлар **	йўл қўйилмайди	

* Дастребаки маҳсулот (хом- ашё) асосида, ундаги қуруқ моддалар ва охирги маҳсулот таркибида ҳисобга олинади.

** Диоксинлар манба маҳсулотида (хом- ашёда) мавжуд бўлиши мумкинлиги ҳақида

асосли тахмин мавжуд бўлса, қуидагиларни ҳисобга олган ҳолда аниқланади:

а) диоксиннинг максимал даражаси 1%- дан кам ёғ бўлган маҳсулотларга нисбатан қўлланилмайди;

б) диоксинлар полихлорланган дibenzo-p-диоксинлар (ПСДД) ва полихлорланган дibenzoфуранлар (ПСДФ) егиндиси бўлиб, жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (ЖССТ) шкаласи бўйича токсик эквивалентлар (ТЭ) егиндиси сифатида ифодаланади:

Токсик эквивалентлар (ЖССТ миқиёсида)

3 жадвал

Конгенер	ТЭ қиймати
1. Дibenzo-p-диоксинлар (ПХДД):	
2,3,7,8-тетрахлордibenзодиоксин	1
1,2,3,7,8-пентахлордibenзодиоксин	1
1,2,3,4,7,8-гексахлордibenзодиоксин	0,1
1,2,3,4,7,8-гексахлордibenзодиоксин	0,1
1,2,3,7,8,9-гексахлордibenзодиоксин	0,1
1,2,3,4,6,7,8-гептахлордibenзодиоксин	0,01
Октахлордibenзодиоксин	0,0001
2. Дibenzoфуранлар (ПХДФ):	
2,3,7,8-тетрахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,7,8-пентахлордibenзофуран	0,05
2,3,4,7,8-пентахлордibenзофуран	0,5
1,2,3,4,7,8-гексахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,6,7,8-гексахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,7,8,9-гексахлордibenзофуран	0,1
2,3,4,6,7,8-гексахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,4,6,7,8-гептахлордibenзофуран	0,01
1,2,3,4,7,8,9-гептахлордibenзофуран	0,01
Октахлордibenзофуран	0,0001

4-жадвал

Сабзавотли балиқ консерваларининг озуқавий қиймати (100g маҳсулотида)

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йўл қўйиладиган даражалар		Изоҳ
		меъёр	белгиланган	
Қуруқ моддаларнинг масса улуси	g	17 -дан кам эмас	-	
оқсил	g	1,5 - 6	+	
ёғ	g	1 - 6	+	
энергия қиймати	Kcal	35 - 120	+	
ош тузи	g	0,4-дан кўп эмас	+	
минерал модда - темир	mg	0,4 - 3,0	+	бойитилган маҳсулотлар учун
Витаминлар:				
тиамин (B_1)	mg	0,1 -0,2	+	бойитилган маҳсулотлар учун
рибофлавин (B_2)	mg	0,1 -0,3	+	бойитилган маҳсулотлар учун
ниацин(РР)	mg	1 -4	+	бойитилган маҳсулотлар учун
крахмал	g	3-дан кўп эмас	-	қуюқлаштирувчи сифатида
гуруч ва буғдой уни	g	5-дан кўп эмас	-	қуюқлаштирувчи сифатида

5-жадвал

Сабзавотли балиқ консерваларининг хавфсизлик кўрсаткичлари

Кўрсаткичлар	Йўл қўйиладиган даражалар, mg / kg, кўп эмас	Изоҳ
1	2	3
полихлорланган бифениллар	0,2	
гистамин *	40	тунец, скумбрия, лосос, селд
нитратлар	150	сабзавотли консервалар учун
нитросаминлар	йўл қўйилмайди (<0.001)	
диоксинлар **	йўл қўйилмайди	

* Дастраски маҳсулот (хом- ашё) асосида, ундаги қуруқ моддалар ва охирги маҳсулот таркибида ҳисобга олинади.

** Диоксинлар манба маҳсулотида (хом- ашё) мавжуд бўлиши мумкинлиги ҳақида асосли тахмин мавжуд бўлса, қуидагиларни ҳисобга олган ҳолда аниқланади:

- диоксиннинг максимал даражаси 1% -дан кам ёғ бўлган маҳсулотларга нисбатан қўлланилмайди;
- диоксинлар полихлорланган дibenzo-p-диоксинлар (ПХДД) ва полихлорланган дibenзофуранлар (ПХДФ) егиндиси бўлиб, жаҳон соғлиқни саклаш ташкилоти (ЖССТ) шкаласи бўйича заҳарли эквивалентлар (ТЭ) егиндиси сифатида ифодаланади.

6-жадвал

Токсик эквивалентлар (ЖССТ микиёсида)

Конгенер	ТЕ қиймати
1. Дибензо-п-диоксинлар (ПХДД):	
2,3,7,8-тетрахлордибензодиоксин	1
1,2,3,7,8-пентахлордибензодиоксин	1
1,2,3,4,7,8-гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,4,7,8-гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,7,8,9-гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,4,6,7,8-гептахлордибензодиоксин	0,01
Октахлордибензодиоксин	0,0001
2. Дибензофуранлар (ПХДФ):	
2,3,7,8-тетрахлордибензофуран	0,1
1,2,3,7,8-пентахлордибензофуран	0,05
2,3,4,7,8-пентахлордибензофуран	0,5
1,2,3,4,7,8-гексахлордибензофуран	0,1
1,2,3,6,7,8-гексахлордибензофуран	0,1
1,2,3,7,8,9-гексахлордибензофуран	0,1
2,3,4,6,7,8-гексахлордибензофуран	0,1
1,2,3,4,6,7,8-гептахлордибензофуран	0,01
1,2,3,4,7,8,9-гептахлордибензофуран	0,01
Октахлордибензофуран	0,0001

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат
махсулотларининг хавфсизлиги
тўғрисидаги махсус техник
регламентининг
6-иловаси

**Мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар учун балиқ озиқ-овқат махсулотларининг
озуқавий қиймати ва хавфсизлик кўрсаткичлари**

100 g ярим тайёр балиқ озиқ-овқат махсулотидаги озуқавий қиймати

1 жадвал

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йўл қўйиладиган даражалар	
		меъёр	тамгаланган
1	2	3	4
оқ сил	g	16 -дан кам эмас	+
ёғ	g	1 - 11	+
энергетик қиймати	Kcal	70 - 160	+

100 g ярим тайёр балиқ озиқ-овқат маҳсулотидаги хафвсизлик кўрсаткичлари

2 жадвал

Кўрсаткичлар	Йўл қўйиладиган даражалар, mg/kg, кўп эмас	Изоҳ
1	2	3
Фикотоксинлар:		
чиғаноқларнинг паралитик заҳари (сакситоксин)	йўл қўйилмайди	чиғаноқлар чиғаноқлар
чиғаноқларнинг амнестия заҳари (домоевая кислота)	йўл қўйилмайди	чиғаноқлар, крабларнинг ички органлари
чиғаноқларнинг диарея заҳари (окадаиковая кислота)	йўл қўйилмайди	чиғаноқлар
Нитрозаминлар: N-нитрозодиметиламин (НДМА) ва N-нитро-зодиэтиламин (НДЭА) хажми	йўл қўйилмайди	
гистамин*	100	тунец, скумбрия, лосос, сельд
полихлорланган бифениллар	0,5	
диоксинлар**	йўл қўйилмайди	ярим тайёр маҳсулотлар

*Дастлабки маҳсулот (хом - ашё) асосида, ундаги қуруқ моддаларнинг таркибини ва охирги маҳсулотдаги.

** Диоксинлар бошланғич маҳсулот (хом -ашё)- да уларнинг бўлиши мумкинлиги ҳақида асосли тахмин мавжуд бўлса, қуидагиларни хисобга олган ҳолда аниқланади:

а) диоксиннинг максимал даражаси 1% -дан кам ёгни уз ичида олган маҳсулотларга таълукли эмас;

б) диоксинлар полихлорланган дибензо-п-диоксинлар (ПХДД) ва полихлорланган дибензофурланлар (ПХДФ) егиндиси бўлиб, жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (ЖССТ) шкаласи бўйича заҳарли эквивалентлар (ТЭ) егиндиси сифатида ифодаланади.

Токсик эквивалентлар (ЖССТ ўлчов бўйича)

3 жадвал

Конгенер	ТЭ киймати
1. Дибензо-п-диоксинлар (ПХДД):	
2,3,7,8-тетрахлордибензодиоксин	1
1,2,3,7,8-пентахлордибензодиоксин	1
1,2,3,4,7,8-гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,4,7,8-гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,7,8,9-гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,4,6,7,8-гептахлордибензодиоксин	0,01
Октахлордибензодиоксин	0,0001
2. Дибензофурланлар (ПХДФ):	

2,3,7,8-тетрахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,7,8-пентахлордibenзофуран	0,05
2,3,4,7,8-пентахлордibenзофуран	0,5
1,2,3,4,7,8-гексахлор дibenзофуран	0,1
1,2,3,6,7,8-гексахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,7,8,9-гексахлордibenзофуран	0,1
2,3,4,6,7,8-гексахлордibenзофуран	0,1
1,2,3,4,6,7,8-гептахлордibenзофуран	0,01
1,2,3,4,7,8,9-гептахлордibenзофуран	0,01
Октахлордibenзофуран	0,0001

100g махсулотидаги пазандачилик балиқ озик-овкат озуқавий қиймати

4 жадвал

Күрсаткичлар	Үлчов бирлиги	Йўл қўйиладиган даражалар	
		меъёр	маркаланган
1	2	3	4
оқ сил	g	13- дан кам эмас	+
ёғ	g	8- дан кўп эмас	+
энергетик қиймати	Kcal	90-130	+
ош тузи	g	0,8-дан кўп эмас	+
крахмал	g	5- дан кўп эмас	-

**Пазандачилик балиқ озик-овкат махсулотларининг
хавфсизлик кўрсатгичи**

5 жадвал

Кўрсаткичлар	Йўл қўйиладиган даражалар, mg/kg, кўп эмас	Изоҳ
1	2	3

Фикотоксинлар:

чиғаноқларнинг паралитик захари (сакситоксин)	дастлабки ишлаб чиқариш (хом- ашё) устидан назорат	мидияларда сакситоксин ва ДС-сактотоксин-ни аниқлаш
чиғаноқларнинг амнестия захари (домоевая кислота)	дастлабки ишлаб чиқариш (хом- ашё) устидан назорат	мидияларда, крабларнинг ички органлари домоевая кислотани аниқлаш
чиғаноқларнинг диарея захари (окадаиковая кислота)	дастлабки ишлаб чиқариш (хом- ашё) устидан назорат	чиғаноқларда окадаиковая кислотани аниқлаш

Антибиотиклар*:

левомицетин (хлорамфеникол)	йўл қўйилмайди (< 0,0003)	сут компонентли махсулот учун
тетрациклиновая группа	йўл қўйилмайди (< 0,01)	сут компонентли махсулот учун
пенициллин	йўл қўйилмайди (< 0,01)	сут компонентли махсулот учун
стрептомицин	йўл қўйилмайди (< 0,5)	сут компонентли махсулот учун
бацилтрацин	йўл қўйилмайди	тухум компонентли махсулот учун

бенз(а)пирен	йўл қўйилмайди (< 0,0002)	
Нитрозаминлар:		
N-нитрозодиметиламин (НДМА) ва N-нитрозоди- этиламин (НДЭА) хажмида	йўл қўйилмайди (< 0,001)	
Гистамин**	100	тунец, скумбрия, лосос, сельд
Полихлорланган бифениллар	0,5	
Диоксинлар***	йўл қўйилмайди	ярим тайёр балиқ маҳсулотлар

* Дастребаки маҳсулотни (хом-ашё) ишлаб чиқаришда ишлатилган антибиотикларнинг қолдик миқдорларини назорат қилиш керак. Фойдаланиш учун тайёр ҳайвон маҳсулотларини қайта ишлов бериш левомицетин (хлорамфеникол) миқдори устидан назорат, қоидалар ва усусларини ўз ичига олган стандартлар рўйхатига киритилган тадқиқот (синов) ва ўлчов усули асосида амалга оширилади. Тадқиқот (синов) ва ўлчаш, шу жумладан намуна олиш қоидалари, мазкур техник регламенти талабларини қўллаш ва амалга ошириш ҳамда техник регламент объектларини мувофиқликни баҳолашни амалга ошириш учун зарур. Ушбу усусли тасдиқлашдан олдин дастребаки маҳсулот (хом-ашё) учун назорат амалга оширилади. Балиқ, сувдаги умуртқасизлари, бошқа сув объектлари ва улардан олинадиган маҳсулотлар тетрациклин грухси, антибиотиклар миқдори устидан назорат қилиш қоидалари ва тадқиқот усуслари (синов) ва ўлчовни ўз ичига олган стандартлар рўйхатига киритилган тадқиқот (синов) ва ўлчов, шу жумладан намуна олиш қоидалари, ушбу техник регламенитинг талабларини, ҳамда унинг объектларини мувофиқлигини баҳолашни қўллаш ва амалга ошириш учун зарур.

** Дастребаки маҳсулот (хом-ашё) асосида, ундаги қуруқ моддалар ва охирги маҳсулот таркибида ҳисобга олинади.

*** Диоксинлар манба маҳсулотида (хом-ашёда) мавжуд бўлиши мумкинлиги ҳақида асосли тахмин мавжуд бўлса, қўйидагиларни ҳисобга олган ҳолда аниқланади:

- диоксиннинг максимал даражаси ёғнинг миқдори 1% дан кам бўлган маҳсулотларга нисбатан қўлланилмайди;
- диоксинлар полихлорланган дибензо-п-диоксинлар (ПХДД) ва полихлорланган дибензоуранлар (ПХДФ) еғиндиси бўлиб, жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (ЖССТ) шкаласи бўйича заҳарли эквивалентлар (ТЭ) еғиндиси сифатида ифодаланади):

Токсик эквивалентлар (ЖССТ ўлчови бўйича)

б жадвал

Конгенер	ТЭ қиймати
1	2
1. Дибензо-п-диоксины (ПХДД):	
2,3,7,8 - тетрахлордибензодиоксин	1
1,2,3,7,8 - пентахлордибензодиоксин	1
1,2,3,4,7,8 - гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,4,7,8 - гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,7,8,9 - гексахлордибензодиоксин	0,1
1,2,3,4,6,7,8 - гептахлордибензодиоксин	0,01
Октахлордибензодиоксин	0,0001

2. Дибензоуранлар (ПХДФ):	
2,3,7,8 - тетрахлордибензоуран	0,1
1,2,3,7,8 - пентахлордибензоуран	0,05
2,3,4,7,8 - пентахлордибензоуран	0,5
1,2,3,4,7,8 - гексахлордибензоуран	0,1
1,2,3,6,7,8 - гексахлордибензоуран	0,1
1,2,3,7,8,9 - гексахлордибензоуран	0,1
2,3,4,6,7,8 - гексахлордибензоуран	0,1
1,2,3,4,6,7,8 - гептахлордибензоуран	0,01
1,2,3,4,7,8,9 - гептахлордибензоуран	0,01
Октахлордибензоуран	0,0001

Балиқ ва балиқ озиқ-овқат маҳсулотларининг
хавфсизлиги тўғрисидаги маҳсус техник
регламентининг
7-иловаси

**Овланадиган балиқлар ва сув умуртқасизларининг асосий турларидан тайёрланган
музлатилган маҳсулотларининг мушак тўқималарида намликтининг
руҳсат этилган меъёrlари**

1 жадвал

Овланадиган балиқлар ва сув умуртқасизларининг асосий турларнинг номи			Руҳсат этилган намлик миқдори %, кўп эмас	Гурух рака- ми
ўзбекча, русча номи	лотинча номи	маҳсулот номи		
1	2	3	4	5

I. Денгиз ва океан балиқлари

1. Атлантика лососи <i>Лосось атлантический(семга)</i>	Salmo salar	Лосось атлантически й (семга)	72,0	1
2. Кижуч <i>Кижуч</i>	Oncorhynchus kisutch	Кижуч	72,0	1
3. Сериолелла <i>Сериорелла</i>	Seriolella brama	Сериолелла	72,0	1
4. Сима <i>Сима</i>	Oncorhynchus masou	Сима	72,0	1
5. Гренландиялиқора палтус <i>Палтус черный гренландский</i>	Reinhardtius hippoglossoides	Палтус	74,0	2
6. Оддий тунец (кўк, қизил, шарқий) <i>Тунец обыкновенный (синеперый, синий , красный, восточный)</i>	Thunnus thynnus	Тунец	74,0	2
7. Япония скумбрияси (япон денгизли, шарқий, куриллий) <i>Скумбрия японская (япономорская, восточная, курильская)</i>	Scomber japonicus (Pneumatophorus japonicus)	Скумбрия курильская	74,0	2
8. Ёғли балиқ <i>Масляная рыба</i>	Hyperoglyphe perciformis	Масляная рыба	74,0	2
9. Гипероглиф <i>Гипероглиф</i>	Hyperoglyphe antarctica	Масляная рыба	74,0	2

10. Оддий ёғли балиқ <i>Масляная рыба обыкновенная</i>	Hyperoglyphe pringlei	Масляная рыба	74,0	2
11. Кета <i>Keta</i>	Oncorhynchus keta	Кета	76,0	3
12. Катта күзли тунес <i>Тунец большеглазый</i>	Thunnus obesus (Parathunnus obesus)	Тунец	76,0	3
13. Сариқ тукли тунес (сарик думли тунец) <i>Тунец желтоперый (тунец желтохвостый)</i>	Thunnus albacares	Тунец	76,0	3
14. Узун думли тунес (Австралия тунеси) <i>Тунец длиногвостый (австралийский тунец)</i>	Germoalalunga	Тунец	76,0	3
15. Узун тукли тунец (оқ тунец, узун қанотли, албакор) <i>(Тунец длиноперый (белый тунец, длинокрылый, альбакор)</i>	Germoalalunga	Тунец	76,0	3
16. Атлантика скумб-рияси (оддий, йўл-йўл, макрель) <i>Скумбрия атлантическая обыкновенная, полосатая, макрель</i>	Scomber scombrus	Скумбрия атлантичес- кая	76,0	3
17. Оддий денгиз леш (атлантика денгизи, брама) <i>Лещ морской обыкновенный (атлантический морской, брама)</i>	Brama brama	Морской лещ	76,0	3
18. Тилла кефаль (сингиль) <i>Золотая кефаль (сингиль)</i>	Mugil auratus, Mugil cephalus	Кефаль	76,0	3
19. Оддий лаврак (денгиз бўриси) <i>Лаврак обыкновенный (морской волк)</i>	Dicentrarchus labrax	Лаврак	78,0	4 гурух
20. Жигарранг пристипома (ворчун-боло, жигарранг, тўнғирлайдиган, кўмиш ранг йўлли ворчун) <i>Пристипома бурая (ворчун боло, каиштановая, хрюкальщик, полосатый, серебристый ворчун)</i>	Pomadasys bennetti, Pomadasys hasta (P. manadensis)	Пристипома	78,0	4
21. Жануб терпуги (япония терпуги). <i>Терпуг южный (терпуг японский)</i>	Hexagrammos otakii	Терпуг	78,0	4
22. Луфар <i>Луфарь</i>	Pomatomus saltatrix	Луфарь океанический	78,0	4
23. Ставрида трек <i>Ставрида треке</i>	Trachurus trecae	Ставрида океаническая	78,0	4
24. Перу ставридаси (Тинч океанли) <i>Ставрида перуанская (тихоокеанская)</i>	Trachurus symmetricus murphyi	Ставрида океаническая	78,0	4
25. Оддий ставрида	Trachurus trachurus	Ставрида	78,0	4

<i>Ставрида обыкновенная</i>				
26. Кулранг луциан, қызил думли, парго, қызил <i>Луциан серый, красно-хвостый, парго, красный</i>	Lutjanusgriseus, Lutjanussynagris, Lutjanusanalis, Lutjanusaya	Луциан океанический	78,0	4
27. Катта сериола <i>Сериола большая</i>	Seriollandumerili	Сериола	78,0	4
28. Кулранг капитан горбили <i>Серебристый капитанский горбыль</i>	Otolithus brachyggnathus	Рыба капитан	80,0	5
29. Капитан горбиль <i>Капитанский горбыль</i>	Pseudotolithus moorii	Рыба капитан	80,0	5
30. Сенегал (катта оғизли) капитан горбили (<i>большеротый</i>) <i>капитанский горбыль</i>	Pseudotoithussenegalensis	Рыба капитан	80,0	5
31. Калифорния скумбрияси (шарқый Тинч океани) <i>Скумбрия калифорнийская (восточно-тихоокеанская)</i>	Scomberjaponicusdiego (Pneumatophorusdiego)	Скумбрия восточно -тихоокеанская	80,0	5
32. Куёшли балиқ Солнечник	Zeus faber	Солнечник	80,0	5
33. Пиленгас (кефаль)	Mugilsoiuy	Пиленгас	80,0	5
34. Думли лепидоп <i>Лепидоп хвостатый</i>	Lepidopuscaudatus	Лепидоп океанический	80,0	5
35. Оддий қилич-балиқ <i>Сабля-рыба обыкновенная</i>	Trichiurus lepturus	Сабля- рыба океаническая	80,0	5
36. Қора қилич-балиқ <i>Сабля -рыба черная обыкновенная</i>	Aphanopus carbo	Сабля- рыба океаническая	80,0	5
37. Карас кантарус <i>Карась кантарус</i>	Spondyliosoma cantharus	Карась океанический	80,0	5
38. Йўл-йўл карас <i>Карась полосатый</i>	Diplodus vulgaris	Карась океанический	80,0	5
39. Кулранг пагел (доғли, канар) <i>Пагель серебристый (пятнистый, канарский)</i>	Pagellus sp.	Карась океанический	80,0	5
40. Тинч океани тумшуқли <i>Клювач тихоокеанский</i>	Sebastes alutus	Морской окунь	80,0	5
41. Денгиз окуни(тилла) <i>Окунь морской (золотистый)</i>	Sebastes marinus	Морской окунь	80,0	5
42. Аляска шипошеги <i>Щипошек аляскинский</i>	Sebastolobus alascanus	Морской окунь	80,0	5
43. Кўқ оғизли окун <i>Окунь синеротый</i>	Helicolenusdactylopterus	Морской окунь	80,0	5
44. Буқа кўз окун <i>Окунь бычий глаз</i>	Priacanthusarenatus	Морской окунь	80,0	5
45. Хаворанг окун <i>Окунь голубой</i>	Sebastodesmystinus	Морской окунь	80,0	5
46. Лимонли окун <i>Окунь лимонный</i>	Holanthiasfronticinctus	Морской окунь	80,0	5

47. Тумшукли окунь <i>Окунь клювокрылый</i>	<i>Sebastesmentella</i>	Морской окунь	80,0	5
48. Бахайбат окунь <i>Окунь гигант</i>	<i>Sebastodesintrioniger</i>	Морской окунь	80,0	5
49. Катта күзли зубан <i>Большеглазый зубан</i>	<i>Dentex sp.</i>	Зубан	80,0	5
50. Хаворанг молва <i>Мольва голубая</i>	<i>Molvadrypterygia</i>	Мольва морская	80,0	5
51. Паст танали берикс <i>Берикс низкотелый</i>	<i>Beryxsplendens</i>	Берикс	80,0	5
52. Ўн бармоқли палци-пер (палинемус) <i>Пальцепер десятипалый (полинемус)</i>	<i>Galeoidesdecadactylus</i>	Пальцепер	80,0	5
53. Бахайбат мероу (күнгир группер) <i>Мероу гигантский(бурый группер)</i>	<i>Epinephelusmarginatus</i>	Мероу	80,0	5
54. Йўл-йўл мероу <i>Мероуолосатый</i>	<i>Epinephelusaeneus</i>	Мероу	80,0	5
55. Салака (балтика сельди) <i>Салака (балтийская сельдь)</i>	<i>Clupea harengus membras</i>	Салака (балтийская сельдь)	82,0	5
56. Оқ қонли чўртсан-балиқ (музли балиқ) <i>Щука белокровка, ледовая рыба, ледяная рыба</i>	<i>Champscephalus gunnari</i> , <i>Champscephalus aceratus</i> , <i>Chaenodraco wilsoni</i>	Ледяная рыба	82,0	5
57. Тишли терпуг (илон тишли, офиодон) <i>Терпуг зубаты(змеегуб, офиодон</i>	<i>Ophiodon elongatus</i>	Терпуг	82,0	5
58. Узок шарқ навагаси <i>Навага дальневосточная (вахня)</i>	<i>Eleginus gracilis</i>	Навага	82,0	5
59. Шимол навагаси <i>Навага северная</i>	<i>Eleginus navaga</i>	Навага	82,0	5
60. Яшил нототения (океан буқачаси) <i>Нототения зеленая</i>	<i>Notothenia gibberifrons</i>	Бычок океанический	82,0	5
61. Мармар нототея <i>Нототения мраморная</i>	<i>Notothenia rossi marmorata</i>	Мраморная нототения	82,0	5
62. Атлантика сельди (атлантическандинавия, норвегия, мурманскиали, океанли қўп қовурғали) <i>Сельдь атлантическая (атлантическо-скандинавская, норвежская, мурманская, многопозонковая, океаническая)</i>	<i>Clupea harengus harengus</i>	Сельдь атлантическая	82,0	5
63. Тинч океани сельди (шарқий, кам умуртқали) <i>Сельдь тихookeанская (восточная, малопозонковая)</i>	<i>Clupea harengus pallasi</i>	Сельдь тихookeанская	82,0	5
64. Кулранг хек (кулранг мерлузса, шимолий америкали мерлузаси) Хек серебристый (сереброистая мерлузса, североамериканская мерлузса)	<i>Merluccius bilinearis</i>	Хек серебристый	82,0	5
65. Аргентинали мерлузса (патагонли, патагон хеки) <i>Мерлузса аргентинская (патагонская, патагонский хек)</i>	<i>Merluccius hubbsi</i>	Хек серебристый	82,0	5

66. Сенегал мерлузаси (қора ёки сенегал хеки) <i>Сенегальская мерлуза (черный или сенегальский хек)</i>	<i>Merluccius senegalensis</i>	Хек серебристый	82,0	5
67. Кап мерлузаси (жанубий африка кап хеки) <i>Мерлуза капская (южноафриканская, хек капский)</i>	<i>Merluccius capensis</i>	Хек серебристый	82,0	5
68. Горбуша <i>Горбуша</i>	<i>Oncorhynchus gaorbusch</i>	Горбуша	82,0	5
69. Судак <i>Судак</i>	<i>Stizostedion lucioperca</i>	Судак	82,0	5
70. Европали бельдюога <i>Бельдюога европейская</i>	<i>Zoarces viviparus</i>	Бельдюога океаническая	82,0	5
71. Уқ тишли палтус <i>Палтус стрелозубый</i>	<i>Atheresthes evermanni</i>	Палтус	82,0	5
72. Оқ рангли палтус (оддий, атлантик) <i>Палтус белокрылый (обыкновенный, атлантический)</i>	<i>Hippoglossus hippoglossus</i>	Палтус	82,0	5
73. Оқ рангли палтус (тинч океанли) <i>Палтус белокрылый (тихоокеанский)</i>	<i>Hippoglossus Stenolepis</i>	Палтус	82,0	5
74. Узун атлантика кам-баласи (қызил камбала) <i>камбала атлантическая длинная (камбала красная)</i>	<i>Glyptocephalus cynoglossus</i>	Камбала	82,0	5
75. Денгиз камбаласи (оддий) <i>камбала морская обыкновенная</i>	<i>Pleuronectes platessa</i>	Камбала	82,0	5
76. Кичик оғизли камбала <i>камбала малоротая</i>	<i>Glyptocephalus stelleri</i>	Камбала	82,0	5
77. Камбала-тюрбо (катта ромб, калкан) <i>Камбала-тюрбо (большой ромб, калкан)</i>	<i>Scophthalmus maximus</i>	Камбала – тюрбо	82,0	5
78. Палтуссимон камбала <i>Камбала палтусовидная</i>	<i>Hippoglossoides elassodon</i>	Камбала	82,0	5
79. Денгиз камбаласи (оддий, платесса, плоскуша) <i>Камбала морская (обыкновенная, платесса, плоскуша)</i>	<i>Pleuronectes platessa (Platessa platessa)</i>	Камбала	82,0	5
80. Юлдуз симон камбала (тинч океанли дарёли) <i>Камбала звездчатая (тихоокеанская, речная)</i>	<i>Platichthys stellatus</i>	Камбала	82,0	5
81. Сарық қоринли камбала <i>Камбала желтобрюхая</i>	<i>Pleuronectes quadrituberculatus</i>	Камбала	82,0	6
82. Сайда <i>Сайда</i>	<i>Pollachius virens</i>	Сайда	82,0	6
83. Пикша <i>Пикша</i>	<i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Пикша	83,0	7
84. Тинч океанли треска <i>Треска тихоокеанская</i>	<i>Gadus macrocephalus</i>	Треска	83,0	7
85. Атлантик трескаси <i>Треска атлантическая</i>	<i>Gadus morhua morhua</i>	Треска	83,0	7
86. Балтикали треска <i>Треска балтийская</i>	<i>Gadus morhua callarias</i>	Треска	83,0	7
87. Жанубий путассу <i>Путассу южная</i>	<i>Micromesistius australis</i>	Путассу	83,0	7
88. Шимолий путассу (оқ рангли) <i>Путассу северная (белянка)</i>	<i>Micromesistius poutassou</i>	Путассу	83,0	7
89. Доғли зубатка (олабула) <i>Зубатка пятнистая (пестрая)</i>	<i>Anarhichas minor</i>	Зубатка пятнистая	83,0	7

90. Тинч океанли хек (орегонли, тинч океанли ёки шимолийли мерлуга) <i>Хек тихоокеанский (орегонс- кая, тихоокеанская или северная мерлуга)</i>	Merluccius productus	Хек тихоокеан- ский	84,0	8
91. Камбала-ёрш (пал-туссимон европали) <i>Камбала -ёрши (европейская палтусовидная)</i>	Hippoglossoides Platessoideslimandooides	Камбала атлантичес- кая	84,0	8
92. Сарық тангали камбала <i>Камбала желтоперая</i>	Limanda aspera	Камбала желтоперая	84,0	8
93. Денгиз кызил елим балиғи <i>Налим морской красный</i>	Urophycis chuss	Налим морской	84,0	8
94. Денгиз ок елим балиғи <i>Налим морской белый</i>	Urophycis tenuis	Налим морской	84,0	8
95. Америкали макруу-ронус <i>Макруронус американский</i>	Macruronus magellanicus	Макруронус	84,0	8
96. Минтай	Theragra chalcogramma	Минтай	84,0	8
97. Қора палтус (күк пүтли) <i>Палтус черный (синекорый)</i>	Reinhardtius Hippoglossoidesmatsuurae	Палтус	86,0	9
98. Тароқ симон - тангали макруурс <i>Макруурс гребенчато-чешуйный</i>	Macrourus carinatus	Макруурс	86,0	9
99. Шимолий макруурс <i>Макруурс северный</i>	Macrourus berglax	Макруурс	86,0	9
100. Жанубий атлантикали макруурс <i>Макруурс южно-атлантический</i>	Coryphaenoides holotrachys	Макруурс	86,0	9
101. Талисман	Alepocephalus sp.	Гладкоголов	90,0	10

II. Ички сүв хавзалари балиқлари

102. Арктикали омул <i>Арктический омуль</i>	Coregonus autumnalis	Омуль	74,0	2
103. Оқ амур леш <i>Белый амурский лещ</i>	Parabramis pekinensis	Лещ	74,0	2
104. Сахалинли таймен (чевица, гой) <i>Сахалинский таймень (чевица, (гой)</i>	Hucho perryi	Таймен	74,0	2
105. Амур сиги <i>Амурский сиг(уссuriйский)</i>	Coregonus ussuriensis	Сиг	74,0	2
106. Севрюга	Acipenser stellatus	Севрюга	74,0	2
107. Голец	Salvelinus alpinus	Голец	74,0	2
108. Рус бақра балиғи <i>Русский осетр</i>	Acipenser gueldenstaedtii	Осетр	74,0	2
109. Камалак форел <i>Радужная форель</i>	Salmo irideus	Форель радужная	72,0	1
110. Амур бақра балиғи <i>Амурский осетр</i>	Acipenser schrenckii	Амурский осетр	76,0	3
111. Қора байкалли хариус <i>Черный байкальский хариус</i>	Thymallus arcticus baicalensis	Черный байкальский хариус	76,0	3
112. Шарқий қизилқанот (угай) <i>Восточная красноперка (угай)</i>	Leuciscus brandti	Красноперка восточная	76,0	3
113. Байкал омули <i>Омуль байкальский</i>	Coregonus autumnalis migratorius	Омуль байкальский	76,0	3
114. Амур хариуси <i>Амурский хариус</i>	Thumallus arcticus grubei	Амурский хариус	78,0	4
115. Оқ кайроқ балиқ <i>Жерех</i>	Aspius aspius	Жерех	78,0	4
116. Камчаткали хариуси	Thymallus arcticus grubei	Камчатский	78,0	4

<i>Камчатский хариус</i>	<i>natio mertensi</i>	хариус		
117. Таймень	<i>Hucho taimen</i>	Таймень	78,0	4
118. Лакка балик Сом	<i>Silurus glanis</i>	Сом	78,0	4
119. Байкал сиги (кичик денгизли сиг) <i>Байкальский сиг</i> (сиг маломорской)	<i>Coregonus lavaretus baicalensis</i>	Сиг байкальский	78,0	4
120. Пангасиус	<i>Pangasius hypophthalmus</i>	Пангасиус	78,0	4
121. Кумуш товонбалик <i>Карась серебряный</i>	<i>Carassius auratus gibelio</i>	Серебряный карась	78,0	4
122. Сазан	<i>Cyprinus carpio</i>	Сазан	80,0	5
123. Пыжъян (сибирли сиг) <i>Пыжъян (сибирский сиг)</i>	<i>Coregonus lavaretus pidschian</i>	Пыжъян	80,0	5
124. Волховли сиг (сиг, сигбошли) <i>Волховский сиг</i> (сиг, сиголов)	<i>Coregonus lavaretus baeri</i>	Сиг	80,0	5
125. Леш(леш, чебак, белек) <i>Лещ</i>	<i>Abramis brama</i>	Лещ	80,0	5
126. Сибир бақрабалик <i>Сибирский осетр</i>	<i>Acipenser baerii</i>	Сибирский осетр	80,0	5
127. Стерлядь	<i>Acipenser ruthenus</i>	Стерлядь	80,0	5
128. Зогора балик <i>Карп</i>	<i>Cyprinus carpio</i>	Карп	80,0	5
129. Оқ дунгпешона <i>Белый толстолобик</i>	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	Белый толстолобик	80,0	5
130. Қызил канот <i>Красноперка</i>	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	Красноперка	80,0	5
131. Оқ амур <i>Белый амур</i>	<i>Ctenopharyngodon idella</i>	Белый амур	80,0	5
132. Қора амур <i>Черный амур</i>	<i>Mylopharyngodon piceus</i>	Черный амур	80,0	5
133. Буффало <i>Буффало</i>	<i>Ictalobus bubalus</i>	Буффало	80,0	5
134. Олачипор дунг пешона <i>Пестрый толстолобик</i>	<i>Aristichthys nobilis</i>	Пестрый толстолобик	82,0	6
135. Дунг пешона <i>Толстолобик</i>	<i>Aristichthys vinogradovy</i>	Толстолобик	82,0	6
136. Атлантикали бақрабалик <i>Атлантический осетр</i>	<i>Acipenser sturio</i>	Атлантический осетр	82,0	6
137. Олабуға балик <i>Окунь</i>	<i>Perea fluviatilis</i>	Окунь	82,0	6
138. Чұртан балик <i>Щука</i>	<i>Esox lucius</i>	Щука	82,0	6
139. Канал лаққа балик <i>Канальный сом</i>	<i>Ictalurus punctatus Raf.</i>	Канальный сом	84,0	7
140. Тилапия	<i>Tilapia sp.</i>	Тилапия	84,0	7
141. Кларий лакка балик <i>Сом кларивый</i>	<i>Clarias gariepinus</i>	Кларивый сом	84,0	7
142. Илон боши <i>Змееголова</i>	<i>Channa argus</i>	Змееголова	84,0	7
143. Оддий судак <i>Судак обыкновенный</i>	<i>Stizostedion lucioperca</i>	Судак	84,0	7
144. Маринка	<i>Schizothoraxintermedius</i>	Маринка		
145. Аральская плотва	<i>Rutilusutilusaralensis</i>	Плотва	80,0	5
146. Чехонь	<i>Pelecuscultratus</i>	Чехонь	80,0	5
147 Корейская востробрюшка	<i>Hemiculterleucisculus</i>	Востробрюшка	80,0	5
148. Аральский усач	<i>Barbusbrachycephalus</i>	Усач аральский	84,0	7
149. Туркестанский усач	<i>Barbuscapitoconocephalus</i>	Усач туркестанский	84,0	7
150. Аральская шемая	<i>Chalcalburnuschalcoides aralensis</i>	Шемая аральская		1
151. Стальноголовый лосось	<i>Salmogairdneri</i>	Стальноголовый лосось		7
III. Денгиз умуртқасыллари (кальмарлар, креветкалар, гребешоклар, мидиялар)				
1. Лирата трубачи <i>Трубач лираты</i>	<i>Neptunealyrata</i>	Трубач	76,0	3
2. Варицифер трубачи <i>Трубач Варицифера</i>	<i>Neptunavariciphera</i>	Трубач	76,0	3

3. Ўсимлик қисқибакақаси <i>Шримс травянной</i>	<i>Pandaluslatirostris</i>	Шримс травянной (чилим травянной)	76,0	3
4. Тинч океани кальмари <i>Кальмар</i> <i>тихоокеанский</i>	<i>Todarodespacificus</i>	Кальмар тихоокеан- ский	78,0	4
5. Аргентинали иллекс кальмари <i>Кальмар</i> <i>аргентинский</i>	<i>Illexargentines</i>	Кальмар аргентинский	78,0	4
6. Бартрама кальмари <i>Кальмар Бартрама</i>	<i>Ommastrephesbartrami</i>	Кальмар Бартрама	78,0	4
7. Лолиго кальмари <i>Кальмар Лолиго</i>	<i>Loligo vulgaris</i>	Кальмар Лолиго	78,0	4
8. Уникум трубачиси <i>Трубач уникум</i>	<i>Clinopegmaunicum</i>	Трубач уникум	78,0	4
9. Ширимс-креветка <i>Креветка ширимс</i>	<i>SclerocrangonSalebrosa</i>	Креветка Шримс	80,0	5
10. Денгиз гребешоги <i>Гребешок морской</i>	<i>Pectenyessoensis</i>	Денгиз гребешоги	80,0	5
11. Шимолий пушти креветка (чукур сувли) <i>Креветка северная</i> <i>розовая</i> <i>глубоководная</i>	<i>Pandalus borealis</i>	Креветка северная розовая	80,0	5
12. Мидия	<i>Mytilus edulis</i>	Мидия	80,0	5
13. Камчатка қисқибакақаси <i>Краб камчатский</i>	<i>Paralithodescamtschaticus</i>	Краб камчатский	82,0	6
14. Қўқ қисқибака <i>Краб синий</i>	<i>Paralithodes platypus</i>	Краб синий	82,0	6
15. Қирқадиган қисқибакалар <i>Краб-стригун</i>	<i>Chionoecetes opilio elongatus</i>	Краб-стригун	83,0	7
16. Сахалин мак- страси (оқ чифаноқ) <i>Макстра</i> <i> сахалинская (белая</i> <i>ракушка)</i>	<i>Spisula (Mactra) sachalinensis</i>	Макстра сахалинская	83,0	7
17. Саккиз оёқ <i>Осьминог</i>	<i>Octopus dofleini</i>	Осьминог	84,0	8
18. Бахайбат кальмар <i>Кальмар гигантский</i>	<i>Dosidicus gigas</i>	Кальмар гигантский	86,0	9